



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
III kadencja

Druk nr 640
Warszawa, 5 października 1998 r.

Prezes Rady Ministrów

RM 10-84-98

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie: ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz ustawy zmieniającej ustawę o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego i ustawę o związkach zawodowych wraz z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Socjalnej.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

U S T A W A

z dnia

o zmianie: ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz ustawy zmieniającej ustawę o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego i ustawę o związkach zawodowych.

Art. 1

W ustawie z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz.U. z 1996 r. Nr 143, poz. 661 i z 1997 r. Nr 82, poz. 518) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli niemożliwe jest ustalenie podmiotu zobowiązanego do zwrotu majątku, o którym mowa w ust. 2 lub 3, obowiązek zwrotu obciąża Skarb Państwa.”;

2) w art. 2:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy nie istnieją jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, bądź takie jednostki przestały istnieć po tym dniu, to zwrot składników majątkowych następuje na rzecz ogólnokrajowej organizacji związków zawodowych lub organizacji społecznej, w której była zrzeszona obecnie nie istniejąca jednostka organizacyjna, chyba że organizacje te na podstawie stosownych uchwał lub decyzji wskażą jednostki organizacyjne niższego szczebla, na rzecz których należy dokonać zwrotu majątku. W tym przypadku zwrot majątku następuje na rzecz tych jednostek.”.

b) po ust.2 dodaje się ust.2a w brzmieniu:

„2a. Przepis ust.2 stosuje się także wobec związków zawodowych i ich ogólnokrajowych organizacji oraz organizacji społecznych uznawanych za tożsame ze związkami i ich ogólnokrajowymi organizacjami oraz organizacjami społecznymi rozwiązanymi w wyniku wprowadzenia stanu wojennego.”,

c) w ust. 3 w zdaniu drugim po wyrazach „bilansach lub innych dokumentach księgowych” dodaje się wyrazy „- także w razie sporządzenia ich po dniu 12 grudnia 1981 roku -”;

3) w art. 3¹:

a) w ust. 1 na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Przepis art. 2 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”,

b) w ust. 6 po wyrazach „o których mowa w ust. 4 i 5” dodaje się wyrazy „oraz w art. 1 ust. 4”;

4) w art. 3²:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Różnica i nadpłata, o których mowa odpowiednio w art. 3¹ ust. 4 i 5, są kompensowane w formie:

- 1) przeniesienia praw do składników majątkowych stanowiących własność Skarbu Państwa albo przeniesienia - w porozumieniu z właściwym organem gminy - praw do składników majątkowych stanowiących własność komunalną, za którą odpłatność pokryje Skarb Państwa,
- 2) obligacji Skarbu Państwa.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„ 3. Podmiotowi uprawnionemu do uzyskania różnicy lub nadpłaty, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5, służy prawo zgłoszenia wyboru form kompensaty, w terminach określonych w ust. 4. W tych terminach dopuszczalne jest także zgłoszenie żądania kompensaty w obu formach wskazanych w ust. 1 przez określenie jaka część zobowiązania ma być kompensowana w danej formie. Zgłoszenie wyboru kompensaty w formie określonej w ust. 1 pkt 1

rodzi obowiązek, z zastrzeżeniem ust. 8 pkt 2 zdanie drugie i ust. 8 pkt 4 zdanie drugie, przedstawienia przez wojewodę, nie więcej niż dwukrotnie, oferty przeniesienia praw do określonego składnika majątkowego (określonych składników majątkowych) mienia państwowego lub komunalnego, wycenionego (wycenionych) zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 - 11 w brzmieniu:

„ 4. Termin zgłaszania wojewodzie potwierdzonych ostatecznymi orzeczeniami Społecznej Komisji Rewindykacyjnej kwot zobowiązań podlegających kompensowaniu w formach określonych w ust. 1 upływa:

- 1) w przypadku zobowiązań wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych do dnia 30 listopada 1998 r. - z dniem 6 lutego 1999 r.,
- 2) w przypadku zobowiązań wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych od dnia 1 grudnia 1998 r. do dnia 31 maja 1999 r. - z dniem 20 lipca 1999 r.,
- 3) w przypadku zobowiązań wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych po dniu 31 maja 1999 r. - z dniem 31 stycznia 2000 r., z zastrzeżeniem art. 10a ust. 3.

5. Właściwy wojewoda zawiadamia uprawnionego o ustawowym terminie, w którym można dokonać zgłoszenia wyboru formy kompensaty, nie później, niż na 14 dni przed upływem tego terminu. Brak takiego zawiadomienia nie wstrzymuje biegu terminu na dokonanie zgłoszenia wyboru formy kompensaty.

6. Prawo wyboru formy kompensaty wygasa, jeżeli uprawniony nie dokona zgłoszenia w terminie, o którym mowa w ust. 4. W takim przypadku kompensata następuje w formie obligacji w odpowiednim terminie, o którym mowa w ust. 7, z zastrzeżeniem ust. 11 i art. 10a ust. 3.

7. Kompensata w formie obligacji następuje, z zastrzeżeniem ust.11:

- 1) w przypadku zgłoszeń, których termin upływa z dniem 6 lutego 1999 r. - nie później niż do dnia 6 maja 1999 r.,
- 2) w przypadku zgłoszeń, których termin upływa z dniem 20 lipca 1999 r. - nie później niż do dnia 5 listopada 1999 r.,
- 3) w przypadku zgłoszeń, których termin upływa z dniem 31 stycznia 2000 r. - nie później niż do dnia 8 maja 2000 r., z zastrzeżeniem art. 10a ust. 3.

8. Kompensata w formie przeniesienia praw do składników majątkowych mienia państwowego lub komunalnego następuje w okresie 6 miesięcy od dnia przyjęcia przez uprawnionego oferty, o której mowa w ust. 3, według następujących zasad:

- 1) oferta może dotyczyć tylko składnika majątkowego (składników majątkowych) o wartości nie przewyższającej łącznej wartości zgłoszonego przez uprawnionego zobowiązania (zobowiązań), przeznaczonego (przeznaczonych) do skompensowania w formie określonej w ust. 1 pkt 1 oraz należnych odsetek ustawowych naliczonych do przewidywanego dnia przeniesienia na uprawnionego praw do składnika majątkowego (składników majątkowych),
- 2) wojewoda przedstawia pierwszą ofertę kompensaty w formie przeniesienia praw do składników majątkowych, nie później niż w terminie 7 dni od dnia dokonania zgłoszenia, o którym mowa w ust. 3. Jeżeli wojewoda nie dysponuje składnikami majątkowymi umożliwiającymi złożenie oferty, w tym samym terminie zawiadamia o tym uprawnionego, a kompensata następuje w formie obligacji w terminie, o którym mowa w ust. 7,
- 3) uprawniony jest obowiązany do złożenia oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu oferty, o której mowa w pkt 2, w terminie 7 dni od dnia jej przedstawienia; brak oświadczenia uprawnionego w tym terminie jest jednoznaczny z odrzuceniem oferty,
- 4) w przypadku odrzucenia pierwszej oferty, wojewoda przedstawia drugą ofertę w terminie 7 dni od dnia upływu terminu wskazanego w pkt 3; w tym samym terminie wojewoda zawiadamia o braku możliwości

- przedstawienia drugiej oferty, a kompensata następuje w formie obligacji w terminie, o którym mowa w ust.7,
- 5) uprawniony jest obowiązany do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu drugiej oferty w terminie 7 dni od dnia jej przedstawienia, przy czym brak oświadczenia uprawnionego w tym terminie jest jednoznaczny z odrzuceniem oferty,
 - 6) w przypadku gdy uprawniony odrzuci drugą ofertę, o której mowa w pkt 4, przedstawioną:
 - a) przed dniem określonym w ust. 4 pkt 1 lub 2 jako termin zgłaszania kwot zobowiązań podlegających kompensowaniu w formach, o których mowa w ust. 1, może w terminie, o którym mowa w ust. 4 pkt 3, żądać kompensaty w obligacjach,
 - b) przed dniem określonym w ust. 4 pkt 3 jako termin zgłaszania zobowiązań podlegających kompensowaniu w formach, o których mowa w ust. 1, lub później, może żądać kompensaty w gotówce, stanowiącej połowę wartości przyznanej kompensaty,
 - 7) jeżeli w dniu przeniesienia na uprawnionego praw do składnika majątkowego (składników majątkowych) łączna wartość zgłoszonego do skompensowania zobowiązania (zobowiązań) oraz odsetek ustawowych naliczonych do tego dnia przewyższa lub jest niższa od wartości tego składnika (składników), wzajemne rozliczenie następuje w gotówce do końca roku, w którym nastąpiło uregulowanie zobowiązania,
 - 8) koszty przeniesienia praw do składników majątkowych określonych w art. 3² ust. 1 pkt 1 ustawy, pokrywane są z budżetu państwa w części dotyczącej budżetu wojewody.
9. Ustawa budżetowa na rok 1999 oraz ustawa budżetowa na rok 2000 określają łączne wartości nominalne emisji trzyletnich obligacji przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń wobec Skarbu Państwa podlegających kompensowaniu w formie obligacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

10. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki emisji obligacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a w szczególności wartość nominalną, wysokość i sposób oprocentowania.

11. Minister Finansów może odstąpić od emisji obligacji, o których mowa w ust. 9, jeżeli taka emisja byłaby niecelowa ze względu na zbyt niską łączną wartość zobowiązań Skarbu Państwa zgłoszonych w którymkolwiek z terminów określonych w ust. 4 oraz zobowiązań regulowanych na zasadach określonych w ust. 6 i w ust. 8 pkt 2 i 4. W takim przypadku uregulowanie powyższych zobowiązań nastąpi w formie gotówkowej w terminie odpowiednio do dnia 31 grudnia 1999 r. dla zgłoszeń, o których mowa w ust. 4 pkt 1, albo do dnia 31 grudnia 2000 r. dla zgłoszeń, o których mowa w ust. 4 pkt 2, albo do dnia 31 grudnia 2001 r. dla zgłoszeń, o których mowa w ust. 4 pkt 3, także przez złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego w okolicznościach określonych w art. 3⁴.”;

5) po art. 3³ dodaje się art. 3⁴ - 3⁶ w brzmieniu:

„Art. 3⁴. Wojewoda składa, należną na podstawie przepisów niniejszej ustawy, kwotę gotówki do depozytu sądowego, jeżeli:

- 1) uprawniony podmiot odmawia jej przyjęcia albo wypłata należności natrafia na trudne do przezwyciężenia przeszkody,
- 2) należność dotyczy podmiotu, który przestał istnieć po ustaleniu zobowiązania.

Art. 3⁵. 1. Wojewodowie właściwi w sprawach, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5, prowadzą ewidencję zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z ostatecznych orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.

2. Wpisowi do ewidencji podlegają w szczególności informacje:

- 1) dotyczące kwoty zobowiązań, o których mowa w ust. 1,
- 2) dotyczące dotrzymania lub braku dotrzymania terminu zgłoszenia wyboru form kompensaty, o których mowa w art. 3² ust.1,

- 3) dotyczące formy, w której nastąpiło uregulowanie zobowiązania Skarbu Państwa i jego wartość.
3. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, jest jawna i dostępna dla uprawnionych oraz dla osób trzecich w siedzibie urzędu wojewody.

Art. 3⁶. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady i tryb regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formach określonych w art. 3² ust. 1, w tym:
 - a) dane dotyczące treści zgłoszenia wyboru formy kompensaty oraz formy i treści ofert, o których mowa w art. 3² ust. 3 i 8; rozporządzenie powinno wymieniać takie rodzaje danych podlegających przedstawieniu w ofertach, które pozwolą uprawnionym na właściwe ustosunkowanie się do tych ofert oraz rodzaje danych, jakie powinno zawierać zgłoszenie wyboru formy kompensaty, aby mogło dojść do realizacji zobowiązania Skarbu Państwa,
 - b) tryb ustalania składników majątkowych, o których mowa w art. 3² ust. 1 pkt 1, przeznaczonych na kompensowanie zobowiązań Skarbu Państwa; rozporządzenie powinno określać sposób ustalania takich składników majątkowych oraz gromadzenia i udostępniania danych dotyczących tych składników tak, aby zapewnić uprawnionym zapoznanie się z rzeczywistymi możliwościami kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa w tej formie,
 - c) zasady przekazywania przez wojewodów Ministrowi Finansów informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa, w tym przeznaczonych do skompensowania w formie obligacji; rozporządzenie powinno określać terminy przekazywania informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa oraz formę i zakres takich informacji tak, aby umożliwić Ministrowi Finansów współdziałającemu z Przewodniczącym Społecznej Komisji Rewindykacyjnej: sprawdzenie zgodności takich informacji z treścią orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, mających być źródłem zobowiązań Skarbu Państwa, weryfikację prawidłowości naliczania odsetek ustawowych, a także ocenę aktualnego stanu realizacji

zobowiązań Skarbu Państwa i zaplanowanie środków budżetowych na pokrycie zobowiązań pozostałych do uregulowania,

- d) zasady realizacji obowiązku wskazania rachunku papierów wartościowych, na który mają być przekazane obligacje, oraz następstwa braku wskazania takiego rachunku przez uprawnionego do otrzymania obligacji; rozporządzenie powinno określać terminy i tryb ustalania przez wojewodów rachunków papierów wartościowych, na które miałyby być przekazane obligacje, w sposób zapewniający uregulowanie zobowiązań Skarbu Państwa w tej formie w terminach przewidzianych w art.3² ust.7,
- 2) zasady regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie gotówkowej, a w szczególności obowiązki wojewodów w zakresie ustalania rachunku bankowego, na który ma być przekazana równowartość zobowiązania wraz z odsetkami ustawowymi,
- 3) zasady współdziałania Ministra Finansów z Przewodniczącym Społecznej Komisji Rewindykacyjnej w zakresie weryfikacji przesyłanych przez wojewodów informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa, podlegających uregulowaniu w gotówce lub kompensowaniu w formie obligacji; rozporządzenie powinno określać terminy i przedmiot weryfikacji informacji przesyłanych przez wojewodów tak, aby ograniczyć ryzyko wypłacania przez Skarb Państwa nienależnych świadczeń, a w szczególności zobowiązywać Przewodniczącego Społecznej Komisji Rewindykacyjnej do sprawdzania – w oparciu o dane tej Komisji - zgodności informacji wojewody z treścią orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej mającego być źródłem danego zobowiązania, a także czy nie istnieją okoliczności mogące uzasadniać zaniechanie wykonania lub wstrzymanie się z wykonaniem określonego zobowiązania przez Skarb Państwa,
- 4) zasady prowadzenia ewidencji zobowiązań Skarbu Państwa, o których mowa w art.3¹ ust.4 i 5, obowiązki sprawozdawcze związane z tą ewidencją, a w szczególności dane podlegające wpisowi do ewidencji, w tym dotyczące powstania, wysokości i sposobu uregulowania zobowiązania Skarbu Państwa, tak, aby mogły one stanowić podstawę do sporządzania przez wojewodów informacji dla Ministra Finansów, o

których mowa w pkt 1 lit.c, oraz corocznych ogólnych informacji dla Przewodniczącego Społecznej Komisji Rewindykacyjnej o stanie i formach realizacji zobowiązań Skarbu Państwa.”;

6) art. 7 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 7. 1. Komisja rozstrzyga sprawę, wydając orzeczenie mające moc decyzji administracyjnej.
2. Orzeczenie Komisji jest ostateczne z dniem jego wydania i stanowi tytuł do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji.
 3. Na orzeczenie Komisji przysługuje skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Przed wniesieniem skargi należy w terminie 21 dni od dnia doręczenia orzeczenia zwrócić się do Komisji z wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa. Skarga może być wniesiona po upływie 30 dni a przed upływem 60 dni od dnia doręczenia wezwania, z zastrzeżeniem ust. 4.
 4. W terminie 30 dni od dnia wpływu wezwania Społeczna Komisja Rewindykacyjna może je uwzględnić przez uchylenie lub zmianę dotychczasowego orzeczenia. Od orzeczenia Komisji uwzględniającego wezwanie służy skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia, z pominięciem trybu wezwania.
 5. W sprawach zaskarżania orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej nie ma zastosowania art.34 ust.3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz.368, Nr 104, poz. 505 oraz z 1997 r. Nr 75, poz.471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971).
 6. W sprawach rozpatrywanych ponownie przez Komisję w wyniku uchylenia orzeczenia przez Naczelnny Sąd Administracyjny Komisja nie może wydać orzeczenia mniej korzystnego dla strony skarżącej niż orzeczenie uchylone, chyba że skargę wnosił również inny uczestnik postępowania.
 7. Orzeczenie Komisji staje się prawomocne z upływem terminu do dokonania wezwania, o którym mowa w ust. 3, a po złożeniu wezwania -

z upływem terminu do wniesienia skargi bądź z dniem oddalenia lub odrzucenia skargi.

8. Przewodniczący Społecznej Komisji Rewindykacyjnej przedkłada Ministrowi Finansów ogólną informację o potencjalnych zobowiązaniach Skarbu Państwa, jakie mogą powstać z mocy orzeczeń tej Komisji w sprawach wszczętych a nie zakończonych:

- 1) według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r. - w terminie do dnia 15 stycznia 1999 r.,
- 2) według stanu na dzień 30 czerwca 1999 r. - w terminie do dnia 15 lipca 1999 r.,
- 3) według stanu na dzień 31 stycznia 2000 r. - w terminie do dnia 15 lutego 2000 r.”;

7) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie uwzględnia się upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli w wyniku postępowania wszczętego na podstawie wniosku złożonego w tym terminie okaże się, że zobowiązany do zwrotu jest inny podmiot niż wskazany we wniosku, lub że przedmiot roszczenia jest inny, niż wskazany we wniosku i uprawniony do zwrotu zażąda zwrotu majątku od tego podmiotu i w tym zakresie. Przepis ten ma zastosowanie także do organizacji, o których mowa w art. 2 ust. 2 i 2a.”;

8) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

- „Art. 10a 1. Społeczna Komisja Rewindykacyjna zakończy postępowania o zwrot majątku w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w sprawach, w których uprawomocnienie się orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej nie nastąpi do dnia 31 grudnia 1999 r.
 3. W przypadku zobowiązań Skarbu Państwa ustalonych w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, które uprawomocnią się po dniu 31 grudnia 1999 r., kompensowanie zobowiązań nastąpi w formie gotówkowej w terminie do dnia 31 grudnia 2000 r., także przez

złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego w okolicznościach określonych w art. 3⁴.”.

Art. 2

1. Uchyła się art. 3 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 75, poz. 355).
2. W sprawie o zwrot majątku zakończonej orzeczeniem wydanym przed dniem 4 sierpnia 1996 r., Społeczna Komisja Rewindykacyjna na wniosek strony zmienia dotychczasowe orzeczenie lub je uchyła i wydaje nowe orzeczenie rozstrzygające o istocie sprawy, w zakresie uwzględniającym treść przepisów:
 - 1) art. 2 ust. 3a, art. 3 ust. 3 i art. 3¹ ust. 2-6 ustawy wymienionej w art. 1, dodanych ustawą wymienioną w ust. 1,
 - 2) art. 1 ust. 4 i art. 2 ust. 2a ustawy wymienionej w art. 1, dodanych niniejszą ustawą,
 - 3) art. 2 ust. 2, art. 2 ust. 3, art. 3¹ ust. 1 i art. 10 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą,
 - 4) art. 2 ustawy wymienionej w ust. 1.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, składa się w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Strona, która uchybi temu terminowi, może wystąpić o jego przywrócenie na zasadach określonych w art. 58 Kodeksu postępowania administracyjnego, składając jednocześnie wniosek, o którym mowa w ust. 2.

Art. 3

1. W sprawie o zwrot majątku zakończonej orzeczeniem wydanym po dniu 3 sierpnia 1996 r., Społeczna Komisja Rewindykacyjna na wniosek strony zmienia dotychczasowe orzeczenie lub je uchyła i wydaje nowe orzeczenie rozstrzygające

o istocie sprawy, w zakresie uwzględniającym treść przepisów wymienionych w art. 2 ust. 2 pkt 2 i 3.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Art. 2 ust. 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

Art. 4

1. Sprawy o zwrot majątku wszczęte, a nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają jej przepisom.
2. Postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie w sprawach skarg na orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydane z powołaniem się na art. 3 ustawy wymienionej w art. 2 ust. 1, które nie zostały zakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają umorzeniu jako bezprzedmiotowe.
3. W przypadku umorzenia postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w okolicznościach wymienionych w ust. 2, Społeczna Komisja Rewindykacyjna wszczyna z urzędu postępowanie, jeżeli zachodzi konieczność zmiany dotychczasowego orzeczenia lub jego uchylecia i wydania nowego orzeczenia rozstrzygającego o istocie sprawy, w zakresie uwzględniającym treść przepisów wymienionych w art. 2 ust. 2.

Art. 5

Zgłoszenia wyboru kompensaty w formie określonej w art. 3² ust 1 pkt 1 ustawy wymienionej w art. 1, którego termin upływa z dniem 6 lutego 1999 r., można dokonać nie wcześniej, niż po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6

1. Zobowiązania Skarbu Państwa, wynikające z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych do dnia 31 grudnia 1998 r., stają się z dniem 1 stycznia 1999 r. zobowiązaniami Skarbu Państwa – wojewodów właściwych miejscowo z tym dniem według siedzib wojewodów wskazanych w tych orzeczeniach.
2. Wojewodowie wskazani w orzeczeniach Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, o których mowa w ust.1, przekazują akta spraw zakończonych tymi orzeczeniami wojewodom właściwym w zakresie realizacji zobowiązań Skarbu Państwa od dnia 1 stycznia 1999 r. wraz z informacją o realizacji poszczególnych zobowiązań według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r.
3. Informacja, o której mowa w ust.2, przesyłana jest także do wiadomości Ministra Finansów.

Art. 7

Minister Pracy i Polityki Socjalnej ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art.8

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

Celem proponowanych zmian ustawowych jest stworzenie warunków prawnych dla możliwie najszybszego uregulowania niepieniężnych zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z postanowień ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego. Obecny stan, w którym zaległe niepieniężne zobowiązania Skarbu Państwa (wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę naliczonymi do 31.07.1998 r.) osiągnęły kwotę blisko 82 mln zł i nadal nie są realizowane, powoduje niezadowolenie uprawnionych do uzyskania odszkodowań związków zawodowych i organizacji społecznych a z drugiej strony zagraża dalszym narastaniem ustawowych odsetek.

Przepis art. 3² ust. 1 ustawy o zwrocie majątku, wprowadzony ustawą zmieniającą z dnia 10 maja 1996 r. i uzupełniony kolejną ustawą zmieniającą z dnia 9 maja 1997 r., przewidujący kompensowanie zobowiązań Skarbu Państwa w niepieniężnych formach tam określonych (w pkt 1-5), nie spełnił swojej roli, ponieważ niektóre jego postanowienia (w szczególności pkt 2, 3 i 5) kolidują z przepisami innych ustaw. Stało się to jedną z przyczyn niewydania dotychczas przez Radę Ministrów rozporządzenia wykonawczego, wymaganego przepisem art. 3² ust. 3 ustawy o zwrocie majątku, które miało określić szczegółowe zasady i tryb m.in. kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa w formach wymienionych w art. 3² ust. 1. W związku z brakiem rozporządzenia niepieniężne zobowiązania Skarbu Państwa nie są realizowane.

Dlatego w przedłożonym projekcie ustawy w art. 1 pkt 4 lit. a proponuje się nowe brzmienie art. 3² ust. 1 ustawy o zwrocie majątku, które pomija dotychczasowe przepisy art. 3² ust. 1 pkt 2, 3 i 5 - z następujących powodów:

- przepis art. 3² ust. 1 pkt 2 jest sprzeczny z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, zaś ewentualne użycie przez Skarb Państwa przejętego majątku przedsiębiorstw w celu zaspokojenia własnych zobowiązań sprzeciwiałoby się art. 40 § 1 Kodeksu cywilnego, a także art. 49 ustawy z dnia 28 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych;
- przepis art. 3² ust. 1 pkt 3 koliduje z przepisami ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Urzędzie Ministra Skarbu Państwa, ponieważ wojewodowie, jedyni uprawnieni przez art. 3¹ ust. 6 ustawy o zwrocie majątku do reprezentowania Skarbu Państwa w postępowaniach przed Społeczną Komisją Rewindykacyjną, przekazali już, zgodnie z tymi przepisami i rozporządzeniem wykonawczym Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1996 r., wykonywanie praw z akcji i udziałów posiadanych w spółkach - Ministrowi Skarbu Państwa (Niezależnie od tego należy zauważyć w tym miejscu, że przekazywanie uprawnionym podmiotom akcji spółek mogłoby stanowić zagrożenie dla procesów prywatyzacyjnych i dla interesu gospodarki narodowej.),
- przepis art. 3² ust. 1 pkt 5 koliduje z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, która reguluje kwestie potrącania wierzytelności prywatno-prawnych ze zobowiązaniami podatkowymi - nie przewiduje jednak możliwości potrącenia wierzytelności związków zawodowych i organizacji społecznych wobec Skarbu Państwa z tytułu różnicy i nadpłaty, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy o zwrocie majątku, z należnymi od tych podmiotów podatkami.

Proponowana wersja art. 3² ust. 1 ustawy o zwrocie majątku zachowuje zatem tylko przepisy dotychczasowego art. 3² ust. 1 pkt 1 i 4 - w niezmienionym brzmieniu (oznaczone jako pkt 1 i 2). Ma to na celu ograniczenie katalogu

ustawowych form kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa tylko do takich, które mogą mieć rzeczywiste zastosowanie i nie kolidują z przepisami innych ustaw.

Podstawowym celem proponowanych w art. 1 pkt 4 lit. b i lit. c projektu nowych przepisów art. 3² ust. 3 - 11 ustawy o zwrocie majątku jest możliwie najszybsze uregulowanie zaległych i nadal powstających zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej a przewidzianych art. 3² ust. 1 do skompensowania w formie obligacji albo składników mienia państwowego lub gminy, a przez to przerwanie narastania odsetek od zaległych zobowiązań.

Przesłanką wymienionych wyżej uregulowań jest założenie, że przeważająca część niepieniężnych zobowiązań Skarbu Państwa zostanie z woli uprawnionych podmiotów zrealizowana w obligacjach Skarbu Państwa.

W związku z tym projektowane przepisy art. 3² ust. 9 i 10 ustawy o zwrocie majątku stanowią, że ustawa budżetowa na rok 1999 oraz ustawa budżetowa na rok 2000 określą łączne wartości nominalne obligacji przeznaczonych na kompensowanie zobowiązań Skarbu Państwa, ponieważ muszą one zostać uwzględnione w łącznych kwotach wartości nominalnych skarbowych papierów wartościowych, przewidywanych na rok 1999 i na rok 2000 (ust. 9), zaś Minister Finansów określi szczegółowe warunki emisji obligacji, o których mowa w art. 3² ust. 1 pkt 2 ustawy o zwrocie majątku (według nowego oznaczenia) (ust. 10).

Ponieważ obligacje skarbowe zawsze są emitowane w ściśle ustalonych terminach i kwotach, w proponowanym art. 3² ust. 7 ustawy o zwrocie majątku określa się terminy kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji, związane z dniami poszczególnych emisji (emisje są dokonywane w

pierwszych dniach lutego, maja, sierpnia oraz listopada). Przewidziany w projektowanym przepisie art. 3² ust. 7 pkt 1 ustawy o zwrocie majątku pierwszy termin kompensaty w obligacjach (6 maja 1999 r.) jest najbliższym możliwym terminem ze względu na spodziewany czas wejścia w życie projektowanej ustawy i rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów, przewidzianego w projektowanym art. 3⁶ ustawy o zwrocie majątku oraz ze względu na potrzebę zapewnienia okresu około 3 miesięcy od upływu terminu zgłoszeń wyboru formy kompensaty przez uprawnionych (określonego w proponowanym art. 3² ust. 4 ustawy o zwrocie majątku) dla wykonania przez wojewodów koniecznych czynności (wynikających z projektowanych przepisów art. 3² ust. 8 ustawy o zwrocie majątku), pozwalających na ostateczne ustalenie kwoty zobowiązań przewidzianych do skompensowania w obligacjach i na przekazanie tych informacji Ministrowi Finansów dostatecznie wcześniej przed terminem realizacji zobowiązań w formie obligacji z danej emisji.

Z terminami realizacji zobowiązań w formie obligacji zostały powiązane (określone w projektowanym art. 3² ust. 4 ustawy o zwrocie majątku) terminy zgłaszania tych zobowiązań, dobrane w taki sposób, aby z jednej strony pozostawić wojewodom czas niezbędny na wykonanie wspomnianych wyżej czynności, a z drugiej strony pozostawić uprawnionym niezbędny czas między określonym w tym przepisie końcowym terminem, przed którym musi powstać zobowiązanie, aby mogło być zgłoszone we wskazanym terminie, a tym terminem. Pierwszy termin zgłoszeń (do 6 lutego 1999 r.), przewidziany dla zobowiązań powstałych do 30 listopada 1998 r., proponuje się ze względu na spodziewany czas wejścia w życie projektowanej ustawy. Konieczna „etapowość” realizacji zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji, wynikająca ze z góry określonych terminów emitowania obligacji, wymagała także określenia w tym przepisie dat granicznych powstania zobowiązań Skarbu Państwa, przewidzianych do realizacji w najbliższym terminie, określonym w projektowanym art. 3² ust. 7 ustawy o zwrocie majątku.

W sytuacji, gdy nie można wykluczyć, że jedna lub więcej z przewidywanych emisji obligacji okaże się niecelowa z powodu zbyt niskiej kwoty zobowiązań Skarbu Państwa przeznaczonych do skompensowania obligacjami z danej emisji, w projektowanym art. 3² ust. 11 ustawy o zwrocie majątku proponuje się upoważnienie Ministra Finansów do odstąpienia w takim przypadku do emisji. Wówczas uregulowanie zobowiązań nastąpi w gotówce w terminach określonych w tym przepisie.

Istotne znaczenie ma w proponowanym nowym ust. 3 w art. 3² ustawy o zwrocie majątku ustanowienie w sposób nie budzący wątpliwości (w przeciwieństwie do dotychczasowego stanu prawnego) prawa do wyboru formy kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa przez podmiot uprawniony do uzyskania różnicy lub nadpłaty, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy o zwrocie majątku. Wspomniane prawo wyboru doznaje jednak dwojakich ograniczeń. Pierwszy rodzaj ograniczeń ma charakter subiektywny (wynika z zachowań uprawnionego). Dotyczy to przypadku braku zgłoszenia wyboru formy kompensaty w terminie przewidzianym w projektowanym art. 3² ust. 4 ustawy o zwrocie majątku, który powoduje utratę prawa wyboru formy kompensaty (proponowany art. 3² ust. 6 ustawy o zwrocie majątku), a także przypadku odrzucenia drugiej z kolejno przedstawionych przez wojewodę ofert kompensaty w postaci składnika mienia państwowego lub komunalnego (projektowany art. 3² ust. 8 pkt 6 ustawy o zwrocie majątku). Drugi rodzaj ograniczeń ma charakter obiektywny. Dotyczy to sytuacji, w której wojewoda nie ma możliwości przedstawienia nawet pierwszej oferty (pkt 2 wspomnianego wyżej ust. 8) lub po odrzuceniu pierwszej oferty nie ma już możliwości przedstawienia innej oferty (pkt 4 tegoż ust. 8). W każdym z tych przypadków utrata prawa wyboru formy kompensaty powoduje zaspokojenie roszczenia w formie obligacji (z wyjątkiem przewidzianej w przepisie pkt 6 lit. b wspomnianego ust. 8 możliwości uzyskania kompensaty w gotówce, stanowiącej połowę wartości przyznanej kompensaty).

Powyższe ograniczenia mają umożliwić wojewodom zgłoszenie Ministrowi Finansów we właściwym czasie kwot zobowiązań Skarbu Państwa określonych orzeczeniami Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, przewidzianych do skompensowania w obligacjach.

Dokonanie przez uprawnionego wyboru kompensaty w formie składnika mienia państwowego lub komunalnego rodzi po stronie wojewody obowiązek przedstawienia nie więcej niż dwukrotnie oferty takiej kompensaty, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie dysponuje on stosownymi składnikami majątkowymi (pkt 2 i 4 wymienionego wyżej ust. 8).

Sposób postępowania przy składaniu ofert, ustosunkowania się do nich, w tym terminy wykonywania poszczególnych czynności oraz skutki naruszenia niektórych terminów, regulują przepisy projektowanego art. 3² ust. 8 pkt 2 - 7, a ust. 8 ustala termin przeniesienia na uprawnionego praw do składnika majątkowego stanowiącego własność Skarbu Państwa lub gminy. Wszystkie te terminy, z wyjątkiem wspomnianego wyżej terminu przeniesienia praw do składnika majątkowego, mają na celu zapewnienie zachowania reżimu terminów regulowania przez Skarb Państwa zobowiązań w formie obligacji (określonych w projektowanym art. 3² ust. 7 ustawy o zwrocie majątku).

Proponowany przepis art. 3² ust. 8 pkt 7 ustawy o zwrocie majątku rozstrzyga o sposobie ostatecznego rozliczenia ewentualnych (niewielkich) różnic pomiędzy wartością zgłoszonego zobowiązania Skarbu Państwa a wartością składnika majątkowego kompensującego to zobowiązanie. Różnice te nie powinny być znaczne, ponieważ projektowany art. 3² ust. 8 pkt 1 stanowi, że oferta wojewody może dotyczyć tylko składnika majątkowego o wartości nie przekraczającej wartości zobowiązania razem z odsetkami naliczonymi aż do przewidywanego dnia przeniesienia praw do tego składnika.

W art. 1 pkt 8 projektowanej ustawy proponuje się nowy przepis art. 10a ustawy o zwrocie majątku ustanawiający ostateczny termin zakończenia postępowań przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną. Po tym terminie będą załatwiane już tylko sprawy, które w wyniku rozstrzygnięć Naczelnego Sądu Administracyjnego będą musiały być ponownie rozpatrzone. W związku z tym przewiduje się uregulowanie w gotówce ewentualnych, z oczywistych względów nielicznych, zobowiązań Skarbu Państwa powstałych po 31 grudnia 1999 r. Przepis ten określa precyzyjnie perspektywę ostatecznego zakończenia rozliczeń majątkowych związków zawodowych i organizacji społecznych z tytułu zwrotu majątku utraconego w wyniku wprowadzenia stanu wojennego.

Proponowany w art. 1 pkt 5 projektu ustawy nowy przepis art. 3⁴ ustawy o zwrocie majątku dotyczy korzystania przez wojewodów z depozytu sądowego i jest konieczny dla uniknięcia dalszego narastania odsetek ustawowych od należnych kwot gotówkowych, nie odebranych przez uprawnionych.

Proponowany w art. 1 pkt 5 projektowanej ustawy przepis art. 3⁵ ustawy o zwrocie majątku, dotyczący prowadzenia ewidencji zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, powinien sprzyjać zbieraniu, przetwarzaniu i wykorzystywaniu informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa, w tym także sprawnemu sporządzaniu informacji przeznaczonych dla Ministra Finansów, przede wszystkim w związku z regulowaniem zobowiązań w formie obligacji.

Proponowany w art. 1 pkt 5 projektu nowy przepis art. 3⁶ ustawy o zwrocie majątku, dotyczący wydania przez Radę Ministrów przepisów wykonawczych w drodze rozporządzenia zastępuje dotychczasowy art. 3² ust. 3 ustawy o zwrocie majątku, w którym znalazły się dotychczas niewykonane, nieprecyzyjne z punktu widzenia potrzeb wynikających z proponowanych w projekcie nowych przepisów ustawy o zwrocie majątku, upoważnienia dla Rady

Ministrów. Ponieważ projektowane regulacje ustawowe określają szczegółowo zasady kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa w formach przewidzianych w art. 3² ust. 1 ustawy o zwrocie majątku, a w znacznym stopniu także tryb, proponuje się nowe, odpowiadające wymogom obowiązującej Konstytucji RP, upoważnienie Rady Ministrów do określenia w rozporządzeniu zasad i trybu kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa, ze szczególnym wskazaniem na obowiązek określenia elementów treści zgłoszenia wyboru formy kompensaty, formy i treści ofert przedstawianych przez wojewodów, ustalania składników majątkowych przeznaczonych na kompensowanie zobowiązań Skarbu Państwa oraz przekazywania Ministrowi Finansów informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa, w tym o zobowiązaniach przeznaczonych do skompensowania w formie obligacji. Wskazanie na Ministra Finansów, jako podmiot właściwy do przyjmowania i wykorzystania określonych wyżej informacji od wojewodów, jest uzasadnione obowiązkami tego organu w zakresie planowania i wykonania budżetu Państwa. Dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją zobowiązań Skarbu Państwa wskazują na konieczność weryfikacji przesyłanych przez wojewodów informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa, wymagających uregulowania w gotówce albo w formie obligacji, nie tylko przez Ministra Finansów, ale również przez Przewodniczącego Społecznej Komisji Rewindykacyjnej z punktu widzenia danych, którymi ta Komisja dysponuje, na zasadach sprecyzowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów. Z projektowanych uregulowań ustawowych wynika także potrzeba uregulowania przez Radę Ministrów spraw dotyczących ewidencji zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej i obowiązków sprawozdawczych związanych z tą ewidencją. W przypadku regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w gotówce proponuje się, aby Rada Ministrów ustaliła jedynie zasady tego regulowania, ponieważ prostota tej procedury nie wymaga ustalania szczegółowego trybu postępowania.

Jednocześnie dla stworzenia warunków pełnej realizacji celów ustawy proponuje się, aby Skarb Państwa zobowiązany był do zwrotu majątku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lub ust. 3 ustawy rewindykacyjnej, jeżeli niemożliwe jest ustalenie podmiotu zobowiązanego do zwrotu majątku (projektowany, dodany do art. 1 zmienianej ustawy rewindykacyjnej, ust. 4). Projektowany ust.4 dotyczy przypadków, w których znana (ustalona) jest wartość utraconego majątku, natomiast nie można ustalić podmiotu zobowiązanego wobec braku niezbędnej dokumentacji. Ponieważ na mocy przepisów art. 3¹ ustawy o zwrocie majątku wprowadzonego ustawą nowelizującą z dnia 10 maja 1996 r. Skarb Państwa przejął już przeważającą część zobowiązań pieniężnych związków zawodowych i organizacji społecznych, wprowadzenie projektowanej regulacji nie będzie miało istotnego wpływu na obciążenie Skarbu Państwa. Pozwoli natomiast na dokonanie zwrotu majątku podmiotom, które majątek bezspornie utraciły w wyniku wprowadzenia stanu wojennego, co w świetle dotychczasowych przepisów było niemożliwe, gdy nie udało się ustalić strony zobowiązanej do zwrotu.

Projektowane przepisy art. 2 ust. 2 i 2a zmienianej ustawy precyzują, na czym rzecz następuje zwrot majątku w przypadku, gdy organizacja uprawniona, która utraciła majątek, przestała istnieć. Dotychczasowe uregulowania są nieprecyzyjne i utrudniają ustalenie następcy prawnego, a niekiedy nawet takie ustalenie uniemożliwiają, jeżeli organizacja uprawniona przestała istnieć w toku postępowania przed Społeczną Komisją Rewindykacyjną albo po jego zakończeniu - a przed uregulowaniem zobowiązania.

Projektowany art. 2 ust. 3 zmienianej ustawy określa, w jaki sposób ustala się wartość utraconego mienia, albowiem w dniu ogłoszenia stanu wojennego nie było dokumentacji przejęcia ruchomości, a dokumentacja późniejsza na ogół odzwierciedlała stan ruchomości na grudzień 1981 r. (bez odpowiednich przeszacowań na dzień sporządzenia dokumentacji).

Propozycja nadania nowego brzmienia ust. 2 w art. 10 zmienianej ustawy (w art. 1 pkt 7 ustawy zmieniającej) wynika z faktu, że związki zawodowe i organizacje społeczne nie posiadały często dokumentów w dniu składania wniosków i później - do dnia 31 grudnia 1991 r. (tj. do dnia upływu terminu składania wniosków o zwrot majątku). Właściwych ustaleń dokonywała Społeczna Komisja Rewindykacyjna po 31 grudnia 1991 r. Proponowane brzmienie stanowi uzupełnienie treści przepisu art. 10 ust. 2 wprowadzonego ustawą nowelizującą z dnia 10 maja 1996 r., który umożliwiał uwzględnienie wniosku o zwrot majątku, jeżeli podmiot zobowiązany do jego zwrotu udało się ustalić dopiero w postępowaniu prowadzonym po 31 grudnia 1991 r. Obecnie, na tle doświadczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, proponuje się umożliwienie uwzględnienia wniosku o zwrot majątku także wtedy, gdy przedmiot roszczenia udało się sprecyzować dopiero w postępowaniu prowadzonym po dniu 31 grudnia 1991 r.

Proponowane w art. 1 pkt 6 projektu nowe brzmienie art. 7 ustawy o zwrocie majątku usuwa istniejące wątpliwości co do prawomocności orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej. W aktualnym stanie prawnym - zgodnie z uchwałą Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1997 r. (III ZP 34/97) - skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego na orzeczenie Społecznej Komisji Rewindykacyjnej może być wniesiona po wyczerpaniu trybu przewidzianego w art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Art. 34 ust. 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym nie określa bowiem terminu wezwania (wymaganego tym przepisem) organu do usunięcia naruszenia prawa, a przewidziany tam termin złożenia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego po upływie 30 dni od dnia doręczenia wezwania oznacza, że skargę można wnieść w każdym czasie, tyle że po upływie wspomnianych 30 dni. Przepis ten nie mówi również o terminie, do którego można dokonać wymienionego wyżej wezwania. Oznacza

to, że rzeczywiście istnieje potrzeba określenia, kiedy orzeczenia Komisji stają się prawomocne.

Dodanie w omawianym art.7 ust.8 określającego obowiązki sprawozdawcze Przewodniczącego Społecznej Komisji Rewindykacyjnej jest uzasadnione potrzebami Ministerstwa Finansów w zakresie planowania wydatków budżetu Państwa. Terminy składania informacji Ministrowi Finansów są skorelowane z terminami zgłaszania wyboru form kompensaty oraz regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji.

W art. 2 projektowanej ustawy proponuje się uchylene art. 3 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. o zmianie ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz o zmianie ustawy o związkach zawodowych. Dotychczasowy przepis stanowi, że „W zakresie uregulowanym niniejszą ustawą i nie objętym orzeczeniem Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, na wniosek strony wszczyna się postępowanie”. Wspomniana ustawa nowelizująca wprowadziła przepisy m.in. ustanawiające inną, niż poprzednio, zasadę oraz znacznie węższy zakres odpowiedzialności związków zawodowych i organizacji społecznych za zwrot majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (art. 3¹ ust. 1-3), nakładając jednocześnie na Skarb Państwa obowiązek wypłaty na rzecz uprawnionych do uzyskania zwrotu majątku „różnicy”, o której mowa w art. 3¹ ust. 4, a także wprowadziła na przykład - w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lutego 1992 r. - przepisy dotyczące potrąceń waloryzowanych wartości składników majątkowych, zużytych na potrzeby osób będących członkami organizacji uprawnionych do odszkodowania. Zatem w sytuacjach, gdy wydane przed wspomnianą nowelizacją ustawy orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej nie zostały wykonane lub zostały wykonane tylko częściowo, konieczna jest ich zmiana w celu ustalenia zobowiązania związku zawodowego lub organizacji społecznej według nowych zasad i w nowej wysokości oraz

ustalenia zobowiązania Skarbu Państwa w zakresie wypłaty wspomnianej wyżej „różnicy”. W przeciwnym bowiem razie zaistniałyby dwa orzeczenia dotyczące zobowiązań tego samego podmiotu wobec tego samego uprawnionego i z tego samego tytułu, ale ustalone na innych zasadach i w innym zakresie. Jednak brak w dotychczasowym przepisie art. 3 ustawy nowelizującej z dnia 10 maja 1996 r. wyraźnego upoważnienia do uchylenia lub zmiany orzeczeń Komisji w takich wypadkach, powoduje wątpliwości interpretacyjne na gruncie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (w szczególności art. 163), na podstawie których prowadzone jest postępowanie przed Społeczną Komisją Rewindykacyjną (w zakresie nie uregulowanym ustawą z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku).

Należy podkreślić, że zobowiązania nałożone na związki zawodowe orzeczeniami wydanymi przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z dnia 10 maja 1996 r. nie zostały, lub zostały tylko w nielicznych wypadkach i nie w pełni, wykonane przez organizacje zobowiązane (często z powodu braku dostatecznych środków), wobec czego nie były realizowane podstawowe cele ustawy o zwrocie majątku. Dlatego proponowane w art. 2-4 projektu rozwiązania - zastępujące dotychczasowy niedoskonały art. 3 ustawy nowelizującej z dnia 10 maja 1996 r. - mają zapewnić realizację wszystkich aktualnych regulacji prawnych w zakresie zwrotu majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego. Umożliwiają one zastosowanie i wykonanie zarówno przepisów ustawy o zwrocie majątku wprowadzonych ustawą z dnia 10 maja 1996 r., jak też niektórych obecnie projektowanych przepisów tej ustawy - w każdej sprawie, w której toczyło się lub toczy postępowanie przed Społeczną Komisją Rewindykacyjną lub przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Proponowane rozwiązanie dotyczy potrzeby weryfikacji (na wniosek stron) orzeczeń Komisji wydanych tak przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z dnia 10 maja 1996 r. (przed 4 sierpnia 1996 r.), jak i wydanych później, przy czym precyzuje (w art. 2 ust. 2 i art. 3 ust. 1

projektowanej ustawy), które z przepisów wprowadzonych obu ustawami nowelizującymi stanowią podstawę do zmiany dotychczasowych orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej lub uchylenia takich orzeczeń i wydania nowych rozstrzygnięć co do istoty sprawy przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną. Tylko w ramach takiego trybu postępowania będzie możliwe osiągnięcie podstawowego celu ustawy o zwrocie majątku, czyli rzeczywisty zwrot majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego - jego prawowitym właścicielom lub rekompensata strat poniesionych w związku z utratą tego majątku,

Projektowane rozwiązania prawne zapewnią stronom postępowania o zwrot majątku jednakową sytuację prawną - niezależnie od tego kiedy zapadło (lub zapadnie) dotyczące ich rozstrzygnięcie Społecznej Komisji Rewindykacyjnej. Należy zaznaczyć, że zarówno przepisy wprowadzone ustawą nowelizującą z dnia 10 maja 1996 r. jak i obecnie proponowane przepisy ustawy o zwrocie majątku nie naruszają praw nabytych przez strony postępowania, a także nie pogarszają ich sytuacji prawnej. Przeciwnie - przepisy te stwarzają korzystniejsze rozwiązania zarówno dla organizacji uprawnionych do uzyskania zwrotu majątku, jak i dla organizacji zobowiązanych do jego zwrotu. Stało się to możliwe dzięki szczególnemu przejściu przez Skarb Państwa - na mocy przepisów ustawy nowelizującej z dnia 10 maja 1996 r. - znacznej części zobowiązań związków zawodowych i organizacji społecznych, którym powierzono mienie związków zawodowych i organizacji społecznych rozwiązanych w wyniku ustawodawstwa stanu wojennego.

Projektowana ustawa w art. 2 ust. 3 i w art. 3 ust. 2 wprowadza ostateczny termin składania wniosków o zmianę lub uchylenie orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej i wydania rozstrzygnięć o istocie sprawy, przewidzianych w art. 2 i 3 projektu (dotychczas były to wnioski składane na podstawie art. 3 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. zmieniającej ustawę o zwrocie majątku). Przepis ten

pozwole na wykonanie proponowanego art. 10a ustawy o zwrocie majątku, określającego termin zakończenia postępowań przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną, a w przyszłości także na dokonanie końcowego i wiarygodnego oszacowania wielkości zobowiązań Skarbu Państwa, umożliwiającego uwzględnienie w budżecie na rok 2000 kwoty niezbędnej na emisję obligacji w ostatnim terminie (8 maja 2000 r.).

Art. 5 projektu ma na celu zapewnienie czasu potrzebnego dla ustalenia i wyceny przez wojewodów składników mienia państwowego lub komunalnego, które zostałyby przedstawione w pierwszych ofertach przewidzianych przez dodawany (w projekcie) ust. 8 w art. 3² ustawy o zwrocie majątku.

Art.6 projektu związany jest wejściem w życie przepisów dotyczących nowego podziału terytorialnego kraju. Przepis ten powinien zapewnić sprawne przekazanie obowiązków i dokumentów dotyczących realizacji zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Skutki finansowe dla Budżetu Państwa wynikające z dawnych i projektowanych przepisów ustawy o zwrocie majątku

Na podstawie danych Społecznej Komisji Rewindykacyjnej oraz przekazanych przez wojewodów informacji, dotyczących dokonanych i zamierzonych realizacji zobowiązań Skarbu Państwa, ustalonych orzeczeniami Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, przewiduje się następujące skutki finansowe dla budżetu państwa, wynikające z proponowanych regulacji.

I. Z orzeczeń wydanych przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną do 31.07.1998 r. wynikają gotówkowe zobowiązania Skarbu Państwa (z uwzględnieniem przewidywanych odsetek ustawowych) w wysokości

13.287.685,95 zł. Z tej kwoty wojewodowie reprezentujący Skarb Państwa spłacili 11.521.568,55 zł. zatem do zapłaty pozostałoby jeszcze 1.766.117,40 zł gotówką.

Ponadto z wniosków złożonych do Komisji, których rozpatrzenie przewiduje się do 30.11.1998 r., wynikają zobowiązania gotówkowe na rok 1998 w wysokości 3.048.679 zł. (w kwocie tej uwzględnia się przewidywane odsetki). Łącznie z podaną wyżej pozostałością byłoby to w sumie do zapłaty w gotówce 4.814.796,40 zł.

Należy zaznaczyć w tym miejscu, że jedno ze zobowiązań niepieniężnych (w kwocie 2.308.591,30 zł) zostało skompensowane ze zobowiązaniami podatkowymi uprawnionego, więc stało się nieuregulowanym dotychczas zobowiązaniem gotówkowym właściwego wojewody wobec urzędu skarbowego. Wobec tego do wskazanej wyżej kwoty 4.814.796,40 zł należy doliczyć kwotę 2.687.200,27 zł (2.308.591,30 zł na dzień kompensaty oraz 378.608,97 zł odsetki naliczone do 31.08.1998 r.), co razem czyni 7.501.996,67 zł zobowiązań gotówkowych do uregulowania w roku 1998.

Niezależnie od powyższego można też ewentualnie brać pod uwagę - prawnie kontrowersyjne według wstępnych ocen członków Społecznej Komisji Rewindykacyjnej - roszczenie Związku Polskich Artystów Plastyków (jeszcze nie rozstrzygnięte) o odsetki od dwóch zobowiązań powstałych i spłaconych (z opóźnieniami) przez Skarb Państwa jeszcze przed rokiem 1996 - w kwocie 2.860.344 zł (gotówką).

II. W budżecie państwa na rok 1999 powinny zostać uwzględnione następujące wydatki:

1. Suma zobowiązań niepieniężnych powstałych do dnia 31.07.1998 r. w wysokości 97.823.138,87 zł (kwota ta uwzględnia odsetki naliczone do dnia pierwszej przewidywanej w projekcie emisji obligacji, tj. do 6.05.1999 r.) oraz zobowiązań niepieniężnych, które zostaną prawdopodobnie określone między 1.08.1998 r. a 30.11.1998 r. w wysokości 16.656.659 zł (kwota ta uwzględnia odsetki - naliczone jak wyżej). Razem: 114.479.797,87 zł. Od powyższej sumy należy odliczyć kwotę 4.497.852,54 zł, wynikającą z uregulowania już przez wojewodów niektórych orzeczonych zobowiązań niepieniężnych, co daje pozostającą do skompensowania różnicę 109.981.945,33 zł.

Ponieważ wojewodowie przewidują skompensowanie części zobowiązań niepieniężnych w formie przeniesienia praw do składników majątkowych stanowiących własność Skarbu Państwa, o łącznej wartości 22.833.003 zł, więc po ewentualnym odliczeniu tej kwoty, do skompensowania w formie obligacji w pierwszym przewidywanym terminie ich emisji, tj. 6.05.1999 r., przypadłoby 87.148.942,33 zł.

2. Hipotetyczna kwota zobowiązań niepieniężnych, które powstaną pomiędzy 1.12.1998 r. a 31.05.1999 r., tj. 8.817.840 zł (kwota ta uwzględnia przewidywane odsetki naliczone do dnia drugiej przewidywanej emisji obligacji, tj. do 5.11.1999 r.). Zobowiązania te zostałyby uregulowane obligacjami emitowanymi 5.11.1999 r.

3. Hipotetyczne kwoty: zobowiązań gotówkowych, które mogą zostać określone między 1.12.1998 r. a 31.05.1999 r., tj. 2.576.640 zł (z uwzględnieniem przewidywanych odsetek) oraz zobowiązań gotówkowych, które powstaną po 31.05.1999 r. do końca 1999 r., tj. 2.988.902 zł (również z uwzględnieniem przewidywanych odsetek). Łącznie na rok 1999 przypadłoby wykonanie zobowiązań gotówkowych w wysokości 5.565.542 zł.

Razem na rok 1999 przypadłoby: 95.966.782,33 zł zobowiązań niepieniężnych przeznaczonych do skompensowania w formie obligacji (emisja 6.05.1999 r. - 87.148.942,33 zł; emisja 5.11.1999 r. - 8.817.840 zł) oraz 5.565.542 zł zobowiązań gotówkowych. Łącznie budżetu na rok 1999 dotyczyłaby bezpośrednio kwota 101.532.324,33 zł. Natomiast wymieniona wyżej w pkt 1 kwota 22.833.003 zł zostałaby najprawdopodobniej skompensowana w formie składników mienia państwowego. W związku z tym należałoby jeszcze uwzględnić koszty notarialne, związane z przeniesieniem praw własności (pokrywa je Skarb Państwa) - wyniosą one średnio około 4% wartości tego mienia, tj. 913.320,12 zł.

III. Określenie wysokości niepieniężnych zobowiązań Skarbu Państwa przewidywanych w związku z orzeczeniami, które zostaną wydane po 31.05.1999 r., a których realizacja dotyczyć będzie (zgodnie z projektowanym art. 3² ust. 7 ustawy zmieniającej) budżetu na rok 2000 (emisja obligacji 8.05.2000 r.) jest obecnie niewykonalne, ponieważ nic nie wiadomo na temat liczby i wysokości zobowiązań wynikających ze spraw, które dopiero ewentualnie wpłyną do Społecznej Komisji Rewindykacyjnej - i byłoby nadto niecelowe. Oszacowanie takie zostanie dokonane niezwłocznie po upływie terminu składania wniosków, przewidzianego w projektowanej ustawie (6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy).

Szczegółowe omówienie i wyjaśnienie przedstawionych wyżej skutków finansowych dla budżetu państwa zawiera opracowanie, stanowiące załącznik do uzasadnienia projektu ustawy.

Niezależnie od powyższego należałoby także uwzględnić koszty oprocentowania obligacji oraz koszty ich emisji. Gdyby Minister Finansów odstąpił od którejkolwiek z emisji, przewidywanych w projektowanych przepisach ustawy zmieniającej, i zobowiązania zostałyby spłacone gotówką,

przedstawione wyżej wydatki ukształtują się odmiennie, niż w przypadku kompensaty w obligacjach, w związku z innymi terminami spłat zobowiązań (inna wysokość odsetek ustawowych) oraz wobec uniknięcia kosztów oprocentowania i kosztów emisji obligacji.

Omówienie wyników konsultacji społecznej

Projekt ustawy oraz projekt rozporządzenia Rady Ministrów, przewidziany w proponowanym art. 3⁶ ustawy o zwrocie majątku, zostały przedstawione, zgodnie z wymogami art. 19 ustawy o związkach zawodowych, do zaopiniowania Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność” i Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych.

OPZZ nie ustosunkowało się do projektów.

NSZZ „Solidarność” przekazał uwagi, które przedstawia się niżej wraz ze stanowiskiem autorów, co do sposobu uwzględnienia jednej z tych uwag oraz co do przyczyn nieuwzględnienia pozostałych uwag:

1)

Postulat ograniczenia obowiązku składania wniosku, o którym mowa w projektowanym art. 3² ust. 3 i 4 ustawy zmienianej (art. 1 ust. 4 lit. b projektu ustawy zmieniającej), tylko do sytuacji, gdy uprawniony wyraża wolę kompensaty w formie przeniesienia praw do składników majątkowych lub w formie mieszanej.

Uwaga ta została uwzględniona częściowo, ponieważ projektowany przepis art. 3² ust. 6 ustawy zmienianej przewiduje, że w przypadku niedokonania zgłoszenia wyboru formy kompensaty w terminie przewidzianym w art. 3² ust.4, kompensata następuje z mocy ustawy w formie obligacji. Zatem uprawniony, zainteresowany kompensatą wyłącznie w formie obligacji, może, ale nie jest obowiązany dokonywać zgłoszenia, aby je otrzymać. Jediną czynnością, jakiej powinien dokonać (z czym Prezydium KK NSZZ „Solidarność” zgadza się w

swej uwadze), jest wskazanie wojewodzie rachunku papierów wartościowych na który mają być przekazane obligacje. Uprawniony zostanie przez wojewodę wezwany do wskazania rachunku – chyba, że wskazał rachunek już wcześniej – niezwłocznie po upływie ustawowego terminu zgłoszenia (§ 4 ust. 6 projektu rozporządzenia).

W związku z tym dla uwzględnienia postulatu NSZZ „Solidarność”, zawartego w tej uwadze, wystarczające było dodanie w § 3 rozporządzenia nowego przepisu ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jeżeli uprawniony wybiera skompensowanie zobowiązania Skarbu Państwa wyłącznie w formie obligacji, nie dokonując zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, powinien wskazać właściwemu wojewodzie rachunek papierów wartościowych, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, nie później, niż w terminie przewidzianym dla zgłoszenia w art. 3² ust. 4 ustawy.”.

2)

Krytyczna uwaga dotycząca projektowanego art. 3² pkt 6 lit. a i lit. b ustawy zmienianej (art. 1 pkt 4 lit. c ustawy zmieniającej), ustanawiającego „restrykcje” w przypadku odrzucenia przez uprawnionego drugiej przedstawionej przez wojewodę oferty w postaci składnika majątkowego, nie mogła być uwzględniona.

Niepokój NSZZ „Solidarność”, którego wyrazem stała się powyższa uwaga, nie jest uzasadniony w świetle informacji uzyskanych w lipcu i sierpniu br. od wojewodów i niektórych uprawnionych, zainteresowanych kompensatami w formie składników mienia państwowego lub komunalnego. Z informacji tych wynika, że w kilkunastu województwach dokonywane są uzgodnienia co do kompensat w formie konkretnych i wycenionych (lub oszacowanych) nieruchomości. Okazuje się też, że żaden z wojewodów nie będzie miał możliwości przedstawienia uprawnionemu drugiej oferty kompensaty (o identycznej wartości, jak pierwsza oferta: zobowiązanie Skarbu Państwa ma ostatecznie ustaloną wysokość w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej). Wśród 17 wojewodów dysponujących oszacowanymi lub

wycenionymi składnikami majątkowymi (inni nie mają żadnych możliwości w tym zakresie, albo brak jest zainteresowania uprawnionych) dysponuje tylko jednym obiektem, a każdy z pozostałych dwoma lub trzema obiektami o różnych wartościach.

Wobec tego projektowane przepisy dotyczące obowiązku przedstawienia przez wojewodę drugiej oferty, a w rezultacie także przepisy dotyczące konsekwencji odrzucenia drugiej oferty, nie będą prawdopodobnie stosowane. Utrzymanie tych projektowanych przepisów wydaje się jednak konieczne z punktu widzenia kompleksowości uregulowań (uwzględnienia wszystkich ewentualności), a ich pewna – jedynie potencjalna – restrykcyjność wynika z potrzeby utrzymania proponowanego w projekcie ustawy harmonogramu realizacji zobowiązań w formie obligacji.

3)

Postulat dodania w projektowanym art. 3⁴ pkt 2 ustawy zmienianej (art. 1 pkt 5 projektu ustawy zmieniającej) oraz w § 8 projektowanego rozporządzenia wyrazów: „lub nie istnieje jego następca prawny.” i przez to ograniczenia możliwości złożenia należności gotówkowej do depozytu sądowego – nie zasługuje na uwzględnienie.

Projektowany art. 3⁴ pkt 2 ustawy zmienianej upoważnia wojewodę do złożenia należności gotówkowej do depozytu sądowego, jeżeli należność dotyczy podmiotu, który nie istnieje a jego ewentualny następca prawny jest trudny do ustalenia. Jest to rozwiązanie stosowane także w innych przepisach ustawowych określających sposób postępowania w przypadku regulowania należności pieniężnych. Pozwala ono na uniknięcie narastania odsetek ustawowych, które byłoby konsekwencją poszukiwania i ustalania następcy prawnego nieistniejącego podmiotu. Zapis proponowany przez NSZZ „Solidarność” byłby bezprzedmiotowy i niewykonalny, ponieważ w przypadku ustalenia, że nie istnieje następca prawny, nie zachodzi także przesłanka złożenia należności do

depozytu (należność taka nie mogłaby zostać nigdy przez nikogo podjęta, o czym wiadomo byłoby już w momencie stwierdzenia, że następcą prawny nie istnieje).

W przypadku NSZZ „Solidarność” organami rejestrującymi są zarządy regionów Związku, które zarazem w myśl projektowanego brzmienia art. 2 ust. 2 ustawy zmienianej są (mogą być) następcami prawnymi rozwiązanych jednostek organizacyjnych niższego szczebla. Wobec tego nie ma przeszkód, by ci następcy prawni, posiadając jako organy rejestrujące informacje o rozwiązywaniu się organizacji niższego szczebla, zgłaszali żądania wypłaty należności przed lub po ich złożeniu do depozytu sądowego.

4)

Postulat zastosowania zasady wznowienia postępowania z urzędu, a nie na wniosek (art. 2 - 4 projektowanej ustawy zmieniającej) także nie mógł zostać uwzględniony z powodu następujących przeszkód:

- Wznawianie postępowań z urzędu oznaczałoby konieczność wstępnego zbadania ponad 3.000 akt spraw w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki uzasadniające wznowienie postępowania w związku z przepisami wprowadzonymi ustawą z dnia 10 maja 1996 r. zmieniającą ustawę rewindykacyjną oraz obecnie projektowaną nowelizacją. Po wejściu w życie projektowanej nowelizacji powstałaby konieczność wznowienia postępowań w około 2.500 spraw (w każdej sprawie, w której występuje związek zawodowy jako strona zobowiązana do zwrotu majątku, w celu ustalenia, czy nastąpiło zaspokojenie roszczenia (zwrot „nadpłaty”), czy też nie (wypłata „różnicy”) oraz czy istnieją strony tego postępowania.

Każde postępowanie przed Komisją musi kończyć się orzeczeniem, więc należałoby przewidywać wydanie około 2.500 orzeczeń – niezależnie od treści rozstrzygnięć (uwzględnienie roszczeń, oddalenie ich, lub umorzenie postępowania). Na wykonanie tego zadania Komisja miałaby (od przewidywanego terminu wejścia w życie projektowanej nowelizacji do terminu zakończenia orzekania 31.12.1999 r. – projektowany art. 10a ustawy

zmienianej) 12 do 13 miesięcy. Tymczasem np. w okresie przed poprzednią nowelizacją ustawy (sierpień 1991 r. – lipiec 1996 r. – 5 lat) Komisja wydała około 3.000 orzeczeń, a ostatnio (od października 1996 r. do czerwca 1998 r. – 21 miesięcy) – 753 orzeczenia. Oznacza to, że aby wydać 2.500 orzeczeń, przy obecnym tempie pracy, Komisja musiałaby orzekać jeszcze 69 miesięcy. Natomiast żeby dotrzymać terminu zakończenia orzekania do 31.12.1999 r., Komisja musiałaby prawie 7-krotnie zwiększyć tempo pracy. Jest to zadanie niewykonalne, nawet przy zwielokrotnieniu liczby członków Komisji, którzy nie są jej pracownikami etatowymi i ich możliwości pracy w Komisji są ograniczone.

- Od wejścia w życie ustawy rewindykacyjnej, a także po jej nowelizacji w 1996 r., wszystkie postępowania prowadzone są na wniosek. Zmiana tej zasady na około rok przed terminem zakończenia pracy Komisji (31.12.1999 r.) byłaby nieuzasadniona.

Jednocześnie należy w tym miejscu zauważyć, że w aktualnej wersji projektu ustawy (z dnia 11 września 1998 r.) – w związku z uwzględnieniem uwag Ministra Sprawiedliwości, zgłoszonych w toku uzgodnień międzyresortowych – zrezygnowano z pierwotnie proponowanej konstrukcji, opartej na instytucji wznowienia postępowania i zastąpiono ją (także w art. 2 – 4 projektu) rozwiązaniem przewidującym bezpośrednią weryfikację orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej na wniosek strony (poprzez zmianę lub uchylenie dotychczasowego orzeczenia i wydanie nowego orzeczenia rozstrzygającego o istocie sprawy). Również w przypadku obecnie proponowanego rozwiązania nie byłoby uzasadnione, ani możliwe przyjęcie trybu działania Społecznej Komisji Rewindykacyjnej „z urzędu”, a nie na wniosek strony – z podobnych przyczyn, jak omówione wyżej w odniesieniu do wznowienia postępowania.

Kończąc należy jednak podkreślić, że w ostatnio wskazanej wersji projektu ustawy w art. 4 przewiduje się obowiązek wszczęcia przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną postępowania z urzędu po umorzeniu postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w sprawach, które dotyczyły orzeczeń Komisji wydanych z powołaniem się na art. 3 ustawy z dnia 10 maja 1996 r. zmieniającej ustawę o zwrocie majątku.

Załącznik
do uzasadnienia

N O T A T K A

dot. zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych do 31.07.1998 r. oraz zobowiązań przewidywanych na podstawie wniosków dotychczas złożonych, a jeszcze nie rozpatrzonych, oraz wniosków, które mogą jeszcze wpłynąć do upływu terminu przewidzianego w projektowanej ustawie nowelizującej ustawę o zwrocie majątku (...).

I. Zobowiązania Skarbu Państwa wynikające z orzeczeń wydanych od 4.08.1996 r. (tj. od wejścia w życie ustawy nowelizującej ustawę o zwrocie majątku z 10.05.1996 r.) do 31.07.1998 roku.

Zobowiązania te (należność główna bez odsetek ustawowych) wynoszą 74.755.661,03 zł, w tym: A) 11.795.109,54 zł gotówką oraz B) 62.960.551,49 zł w formach niepieniężnych, przewidzianych w art. 3² ust. 1 ustawy o zwrocie majątku.

A.1. Należności gotówkowe (A) w kwocie 11.795.109,54 zł (należność główna) są realizowane od września 1997 r. na bieżąco, wraz z należnymi odsetkami ustawowymi.

A.2. Ustawowe odsetki od tych zobowiązań wynoszą: (średnio) 15,41% od kwoty 7.757.221,76 zł (tj. od zobowiązań orzeczonych do końca grudnia 1997 r.) czyli 1.195.387,87 zł (z danych Ministerstwa Finansów dotyczących realizacji zobowiązań gotówkowych wynika, że średnia wysokość odsetek od zobowiązań wykonywanych do końca 1997 r. wynosi 15,41%) oraz (średnio) 7,36% od kwoty 4.037.887,78 zł (tj. od zobowiązań orzeczonych od 1.01.1998 r. do 31.07.1998 r.) czyli 297.188,54 zł (z tych samych danych Ministerstwa Finansów wynika, że średnia wysokość odsetek od zobowiązań wykonywanych w roku 1998 wynosi 7,36%).

A.3. Zobowiązania gotówkowe, orzeczone do 31.07.1998 r., wynoszą więc łącznie 13.287.685,95 zł, w tym odsetki 1.492.576,41 zł. Należności te zostaną spłacone do końca 1998 r. i nie dotyczą

budżetu na rok 1999. Z informacji przekazanych przez wojewodów do dnia 21.08.1998 r. wynika, że część wymienionej wyżej kwoty zobowiązań gotówkowych (z odsetkami) została już uregulowana (11.521.568,55 zł). Pozostałoby więc do zapłaty 1.766.117,40 zł.

B.1. Odsetki od nie zrealizowanych zobowiązań w formach niepieniężnych (B), naliczone do 31.07.1998 r., wynoszą 18.983.936,30 zł. Odsetki te zostały obliczone indywidualnie dla każdego orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.

B.2. Dodatkowe odsetki od zobowiązań w formach niepieniężnych, orzeczonych do 31.07.1998 r. (B), naliczone za okres od 1.08.1998 r. do 6.05.1999 r. (okres oczekiwania na termin pierwszej realizacji zobowiązań w obligacjach, przewidziany w projektowanym art. 3² ust. 7 ustawy o zwrocie majątku) wynoszą 25,22% (stopa roczna 33%), tj. 15.878.651,08 zł.

B.3. Suma zobowiązań niepieniężnych orzeczonych do 31.07.1998 r., a przewidzianych do realizacji na 6.05.1999 r., wynosi więc 97.823.138,87 zł, w tym należność główna (B) 62.960.551,49 zł oraz odsetki (pkt. B.1 + B.2) 34.862.587,38 zł.

II. Zobowiązania Skarbu Państwa przewidywane na podstawie wniosków złożonych do Społecznej Komisji Rewindykacyjnej i jeszcze nie rozpatrzonych.

1. Aktualnie jest 177 takich spraw. Wynikają z nich zobowiązania Skarbu Państwa (nominalne, tj. bez ustawowej waloryzacji, wyrażone w złotych przed denominacją) w wysokości 126.577.624 zł. Zakładając, że są to roszczenia uzasadnione i nie zostaną oddalone przez Społeczną Komisję Rewindykacyjną, ich wartość po stosownej waloryzacji według aktualnego współczynnika wyniosłaby 16.163.962,58 (nowych) złotych.

2. Można założyć (ponieważ jest to wykonalne w świetle dotychczasowego tempa pracy Komisji), że Komisja wyda orzeczenia w tych sprawach do 30.11.1998 r., tj. przed upływem terminu, do którego (w/g projektowanego art. 3² ust. 4 i 7 ustawy o zwrocie majątku) powinno powstać zobowiązanie w formie niepieniężnej, aby mogło być zrealizowane w pierwszej planowanej emisji obligacji (6.05.1999 r.).

2.1. Przy tym założeniu należy kwotę 16.163.962,58 zł (pkt 1)

podwyższyć o 5% (tj. o przewidywany średni dla każdego orzeczenia wzrost wskaźnika waloryzacji w okresie orzekania do 30.11.1998 r.) czyli o 808.198 zł, co daje łącznie kwotę 16.972.160 zł, z czego 3.048.679 zł stanowiłyby zobowiązania gotówkowe, a zobowiązania w formach niepieniężnych 13.923.481 zł.

2.2. Zobowiązania niepieniężne (13.923.481 zł) należy podwyższyć o odsetki dotyczące okresu wydawania orzeczeń od 1.08.1998 r. do 30.11.1998 r. (uśrednione) w wysokości 5,5%, tj o 765.791 zł oraz za okres od 1.12.1998 r. do 6.05.1999 r. (okres oczekiwania od ostatniego z wydanych orzeczeń do realizacji zobowiązań w pierwszej emisji obligacji) w wysokości 14,13%, tj. o 1.967.387 zł.

3. Łączna wysokość zobowiązań niepieniężnych, orzeczonych między 1.08.1998 r. a 30.11.1998 r. wraz z odsetkami w dniu ich realizacji (6.05.1999 r.) wyniesie więc 16.656.659 zł (w tym odsetki 2.733.178 zł).

4. Zobowiązania gotówkowe w kwocie 2.839.679 zł (pkt 2.1.) należy podwyższyć o przewidywane średnie odsetki 7,36% (por. wyjaśnienie w rozdz. I pkt A.2.), tj. o 209.000 zł, co daje razem 3.048.679 zł. Zobowiązania te będą realizowane na bieżąco do końca 1998 r.

Uwaga do pkt. 4: Związek Artystów Plastyków złożył do Komisji wniosek przeciwko Ministrowi Kultury i Sztuki obejmujący samoistne (!) roszczenie o odsetki za opóźnienie w realizacji 2 zobowiązań, które zostały spłacone jeszcze przed nowelizacją z 10.05.1996 r. ustawy o zwrocie majątku, ale z opóźnieniem odpowiednio kilkunastu oraz kilku miesięcy (wówczas ustawa nie przewidywała odsetek za zwłokę). Wniosek jest kontrowersyjny i w Społecznej Komisji Rewindykacyjnej są podzielone opinie, czy ma on jakiegokolwiek uzasadnienie. W przypadku, gdyby zapadło orzeczenie zasądzające i uprawomocniło się, w grę wchodziłaby kwota 2.860.344 zł, płatna w całości w gotówce (w tym przypadku nie mają zastosowania ograniczenia przewidziane w art. 3² ustawy). Społeczna Komisja Rewindykacyjna sygnalizuje, że ostatnio ZPAP i MKiSzt. prowadzą pertraktacje ugodowe.

III. Przewidywane zobowiązania Skarbu Państwa, wynikające z orzeczeń, które będą wydane od 1.12.1998 r. do 31.05.1999 r., a zostaną zrealizowane w części niepieniężnej w drugim terminie emisji obligacji 5.11.1999 r. (terminy określone w projektowanym art. 3² ust. 4 i 7 ustawy o zwrocie majątku).

Niniejszy rozdział dotyczy hipotetycznych spraw, co do których nie wpłynęły jeszcze żadne wnioski. Próba takiej prognozy wydaje się jednak niezbędna, ponieważ będzie komplementarna wobec obliczeń przedstawionych w rozdz. I i II i łącznie z nimi pozwoli na określenie przewidywanego obciążenia budżetu państwa na rok 1999.

1. Zakłada się, że Komisja będzie wydawała w okresie od 1.12.1998 r. do 31.05.1999 r. (6 miesięcy) ok. 40 orzeczeń miesięcznie (jak dotychczas), oraz że będzie miała podstawę do wykonania tej pracy w postaci dostatecznej liczby złożonych wniosków. Można przyjąć średnią wysokość zobowiązania Skarbu Państwa z jednego orzeczenia w kwocie 40.000 zł (nie wystąpią już sprawy o wielkich kwotach zobowiązań). Dałoby to łącznie kwotę ok. 9.600.000 zł, z tego gotówką ok. 25%, tj. 2.400.000 zł (udział zobowiązań gotówkowych będzie wyższy niż dotychczasowa średnia 15%, ponieważ nie będzie już wielomilionowych zobowiązań, które ją obniżały).
2. Odsetki od gotówkowej części zobowiązań wyniosłyby średnio 7,36% (por. rozdz. I pkt. A.2.) tj. 176.640 zł. Razem z należnością główną 2.400.000 zł byłoby to 2.576.640 zł. Zobowiązania te byłyby realizowane w całości w 1999 r. (także orzeczenia wydane w grudniu 1998 r.).
3. Odsetki od niepieniężnych zobowiązań wyniosłyby średnio 8,25%, tj. 594.000 zł, w okresie wydawania orzeczeń (1.12.1998 r. - 31.05.1999 r.) oraz 14,22%, tj. 1.023.840 zł za okres oczekiwania od 1.06.1999 r. do dnia przewidywanej drugiej emisji obligacji (5.11.1999 r.). Razem z należnością główną byłoby to 8.817.840 zł, w tym odsetki 1.617.840 zł.

REASUMPCJA ROZDZ. I - III.

1. Do zapłaty w roku 1998 przypadająby suma kwot zobowiązań gotówkowych (z odsetkami), wskazanych w rozdz. I pkt A.3. (13.287.685,95 zł - zobowiązania orzeczone) i w rozdz. II pkt 4 (3.048.679 zł - zobowiązania przewidywane), czyli razem 16.336.364,95 zł (z zastrzeżeniem dot. ZPAP, tj. ewentualnie dodatkowo kwoty 2.860.344 zł) - pomniejszona o kwotę zobowiązań dotychczas zrealizowanych (11.521.568,55 zł - por. pkt A.3.). Do uregulowania w 1998 r. pozostałoby 4.814.796,40 zł (nie uwzględniając ZPAP). Natomiast dodatkowo należy uwzględnić kwotę zobowiązania niepieniężnego, skompensowanego ze zobowiązaniami podatkowymi, które stało się nieuregulowanym zobowiązaniem gotówkowym wojewody wobec urzędu skarbowego, tj. kwotę 2.308.591,30 zł (z odsetkami do 31.08.1998 r. jest to 2.687.200,27 zł) - por. niżej pkt 2 Informacji o odliczeniach. Łącznie do zapłaty w 1998 r. pozostałoby 7.501.996,67 zł gotówką (bez ZPAP).

2. W budżecie na rok 1999 należałoby uwzględnić:

a) sumę zobowiązań niepieniężnych powstałych do 31.07.1998 r. (z odsetkami) w kwocie 97.823.138,87 zł (rozdz. I pkt B.3.) oraz zobowiązań niepieniężnych, które powstaną między 1.08.1998 r. a 30.11.1998 r. (z odsetkami) w kwocie 16.656.659 zł (rozdz. II pkt 3.). Razem: 114.479.797,87 zł. Uregulowanie tej należności nastąpiłoby w pierwszym projektowanym terminie emisji obligacji (6.05.1999 r.).

b) hipotetyczną kwotę zobowiązań niepieniężnych, które powstaną między 1.12.1998 r. a 31.05.1999 r., tj. kwotę 8.817.840 zł (rozdz. III pkt 3.). Zobowiązania te byłyby uregulowane w drugim projektowanym terminie emisji obligacji (5.11.1999 r.),

c) hipotetyczną kwotę zobowiązań gotówkowych, które powstaną między 1.12.1998 r. a 31.05.1999 r. i będą realizowane w roku 1999 - tj. 2.576.640 zł (rozdz. III pkt 2.),

d) hipotetyczną kwotę zobowiązań gotówkowych, które powstaną po 31.05.1999 r. do końca roku 1999 (7 miesięcy) i mogą wynieść o 16% więcej (o 1 miesiąc dłużej będzie orzekała Komisja), niż kwota przewidywana wyżej w pkt c), czyli 2.988.902 zł.

Razem na rok 1999 przypadłoby: 123.297.637,87 zł zobowiązań niepieniężnych oraz 5.565.542 zł zobowiązań gotówkowych (łącznie 128.863.179,87 zł).

3. Określenie wysokości niepieniężnych zobowiązań Skarbu Państwa przewidywanych w związku z orzeczeniami, które zostaną wydane po 31.05.1999 r., a których realizacja dotyczyć będzie (zgodnie z projektowanym art. 3² ust. 7 ustawy o zwrocie majątku) budżetu na rok 2000 (emisja obligacji 8.05.2000 r.) jest obecnie niewykonalne (nic nie wiadomo na temat liczby i jakości spraw, które dopiero ewentualnie wpłyną do Komisji) i byłoby nadto niecelowe. Oszacowanie takie zostanie dokonane niezwłocznie po upływie terminu składania wniosków, przewidzianego w projekcie ustawy nowelizującej ustawę o zwrocie majątku (6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nowelizującej).

INFORMACJE dotyczące faktycznych oraz ewentualnych odliczeń od kwot zobowiązań przedstawionych w rozdz. I - III.

I. Odliczenia faktyczne.

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji pismem z dnia 16.07.1998 r. zwrócił się do wojewodów o przekazanie (do 29.07.1998 r.) informacji dotyczących: 1) łącznej kwoty uregulowanych zobowiązań gotówkowych Skarbu Państwa (z uwzględnieniem wypłaconych odsetek ustawowych), które powstały od 4.08.1996 r. (data wejścia w życie nowelizacji ustawy rewindykacyjnej) do 30.06.1998 r., 2) wykazu (powstałych w tym samym czasie) zrealizowanych zobowiązań niepieniężnych w formach przewidzianych w art. 3² ust. 1 pkt 1-5 ustawy (jeżeli takie realizacje wystąpiły).

Z informacji nadesłanych do dnia 21.08.1998 r. wynika, co następuje:

1. Zobowiązania gotówkowe (z odsetkami) zostały przez wojewodów uregulowane łącznie w kwocie 11.521.568,55 zł (w tym odsetki 1.216.943,29 zł). Kwotę tę należy odliczyć od kwoty orzeczonych do 31.07.1998 r. zobowiązań gotówkowych (tj. od kwoty

13.287.685,95 zł). Pozostała różnica w wysokości 1.776.117,40 zł, byłyby zatem do uregulowania do końca 1998 r. Odliczenie to zostało uwzględnione w rozdz. I pkt A.3. oraz wyżej w Reasumpcji w pkt 1:

2. Zobowiązania niepieniężne Skarbu Państwa zostały skompensowane przez wojewodów (z odsetkami naliczonymi do dnia kompensaty) w łącznej kwocie 3.245.821,82 zł.

Mieszczą się w tym: jedno zobowiązanie skompensowane w formie przeniesienia praw do nieruchomości (Wojewoda Elbląski - 202.138,70 zł), jedno w formie przeniesienia praw do rzeczy ruchomych (Wojewoda Zamojski - 2.315,72 zł) i dwa w formie skompensowania wierzytelności ze zobowiązaniami podatkowymi: a) Wojewoda Opolski - 732.776,10 zł (kwota uregulowana już przez Wojewodę wobec Urzędu Skarbowego), b) Wojewoda Bydgoski - 2.308.591,30 zł (kwota jeszcze nie zapłacona Urzędowi Skarbowemu przez Wojewodę, wobec czego należy ją uwzględnić jako nieuregulowane zobowiązanie gotówkowe na rok 1998 - uwzględniono wyżej w Reasumpcji w pkt 1.)

W związku z powyższym od kwoty zobowiązań niepieniężnych, przypadających do uregulowania w pierwszym przewidywanym terminie emisji obligacji (6.05.1999 r.), tj. 114.479.797,87 zł, (por. Reasumpcja pkt 2 a/) należy odliczyć wymienioną wyżej kwotę zobowiązań skompensowanych (3.245.821,82 zł) oraz dodatkowo kwotę odsetek od należności głównych tych zobowiązań, naliczonych od daty kompensaty do dnia 6.05.1999 r. (ponieważ pierwotnie naliczono odsetki aż do tej daty, natomiast kompensata zobowiązań nastąpiła wcześniej) - czyli kwotę 1.252.030,72 zł. Łącznie odliczyć należy 4.497.852,54 zł, co daje wynik 109.981.945,33 zł zobowiązań przewidzianych do uregulowania w dniu 6.05.1999 r. Wobec tego łączna kwota zobowiązań niepieniężnych do realizacji w roku 1999 wynosi: 123.297.637,87 zł (por. Reasumpcja - podsumowanie punktu 2.) minus 4.497.852,54 zł - czyli 118.799.785,33 zł. Razem ze zobowiązaniami gotówkowymi (5.565.542 zł - por. Reasumpcja, podsumowanie punktu 2.) budżet roku 1999 zostałby obciążony kwotą 124.365.327,33 zł.

II. Odliczenia ewentualne.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej pismem z dnia

19.05.1998 r. zwrócił się do wojewodów o przekazanie (do 30 czerwca 1998 r.) informacji dotyczących rzeczywistych możliwości wykonania w przyszłości niepieniężnych zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, w formie składników mienia państwowego lub komunalnego. Chodziło o wskazanie liczby i wartości takich składników majątkowych, które wojewoda może zaproponować uprawnionym i co do których zarazem można zasadnie przypuszczać, że zostaną przyjęte przez uprawnionych jako forma kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa.

Z informacji nadesłanych przez wojewodów do dnia 21.08.1998 r. wynika, co następuje:

1. Możliwości przedstawienia ofert w postaci wycenionych lub oszacowanych nieruchomości, co do których zarazem istnieje zainteresowanie uprawnionych, zgłosili wojewodowie (w nawiasach wartości poszczególnych obiektów): Koniński (10.690 zł oraz 8.199 zł), Krakowski (4.000.000 zł), Gdański (6.800.000 zł oraz 2.511.000 zł), Krośnieński (1.000.000 zł), Leszczyński (35.818 zł), Opolski (211.372 zł lub 410.000 zł), Płocki (800.000 zł oraz 200.000 zł), Siedlecki (453.633 zł), Tarnowski (473.571 zł), Toruński (700.000 zł), Szczeciński (406.500 zł), Przemyski (150.000 zł - jest to jednak nieruchomość komunalna, a więc odpłatność i tak pokryje Skarb Państwa, a więc nie należy jej odliczać od kwoty obciążającej budżet państwa), oraz Wrocławski (16.706.600 zł - jednak z informacji przekazanych przez zainteresowany Zarząd Regionu Dolny Śląsk NSZZ "Solidarność" wynika, że do skompensowania są tylko zobowiązania w wysokości ok. 5.000.000; strony przygotowują ugodę w tej sprawie). Ponadto Wojewoda Chełmski sygnalizuje możliwość skompensowania kwoty 23.592 zł w formie rzeczy ruchomych.

Łącznie wartość zobowiązań, co do których można założyć, że zostaną skompensowane w formie składników mienia państwowego i nie obciążą budżetu na rok 1999, wynosi 22.833.003 zł (w tym nieruchomości 22.809.411 zł i rzeczy ruchome 23.592 zł).

Wobec tego kwota zobowiązań niepieniężnych, przewidywanych do realizacji na 6.05.1999 r. (109.981.945,33 zł - por. wyżej pkt I.2.), pomniejszona o wymienioną wyżej kwotę wyniosła-

by 87.148.942,33 zł. Natomiast obciążenie budżetu państwa na rok 1999 zobowiązaniami niepieniężnymi (obligacje) wyniosłoby: 118.799.785,33 zł (por. wyżej pkt I.2.) minus 22.833.003 zł, czyli 95.966.782 ,33 zł, a z uwzględnieniem zobowiązań płatnych gotówką (5.565.542 zł) - łącznie 101.532.324,33 zł.

2. Kilku wojewodów informuje o wycenionych lub oszacowanych obiektach, które mogliby wykorzystać do kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa, jednak nie wiadomo, czy uprawnieni byłiby nimi zainteresowani. Są to wojewodowie (w nawiasach wartości poszczególnych obiektów): Bydgoski (1.445.200 zł + 600.000 zł koszt wykończenia budowy tego obiektu), Płocki (800.000 zł oraz 40.600 zł), Suwalski (1.500.000 zł), Katowicki (199.008 zł, 205.000 zł oraz 88.900 zł) i Rzeszowski (19 nieruchomości komunalnych o łącznej wartości 2.019.000 zł i 1 nieruchomość Skarbu Państwa o wartości 164.000 zł).

W związku z brakiem, jak dotąd, zainteresowania uprawnionych, nie należałoby odliczać wyżej wymienionych wartości nieruchomości od kwot zobowiązań niepieniężnych, przewidywanych do realizacji w roku 1999.

3. Ponadto wojewodowie:

- a) zasygnalizowali, że dysponują nieruchomościami lub innymi składnikami majątkowymi, nie podając jednak ich wartości; brak też informacji o ewentualnym zainteresowaniu ze strony uprawnionych taką formą kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa (województwie: Białostocki, Łomżyński, Łódzki, Nowosądecki, Poznański, Sieradzki, Gdański i Rzeszowski),
- b) poinformowali o braku możliwości kompensowania zobowiązań w postaci składników mienia państwowego lub komunalnego oraz o braku zainteresowania uprawnionych taką formą kompensaty (województwie: Białkopodlaski, Bielski, Ciechanowski, Kielecki, Koszaliński, Legnicki, Piotrkowski, Ostrołęcki, Radomski, Słupski, Wałbrzyski, Włocławski, Jeleniogórski, Kaliski, Skierniewicki, Tarnobrzeski, Warszawski i Zamojski),
- c) poinformowali wstępnie o ewentualnym zainteresowaniu uprawnionych kompensatami w formie nieruchomości, prosząc jednocześnie

nie o możliwość przekazania informacji później, po przeprowadzeniu rozmów z zainteresowanymi (województwo: Częstochowski, Gorzowski i Pilski).

Województwo: Elbląski, Lubelski, Olsztyński i Zielonogórski nie nadesłali odpowiedzi.



KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. SEKRETARZA

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekr. Min. MKF / 460 / 98 / DHPiST-mk

Warszawa, 22.12.98 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności:

1/ projektu ustawy o zmianie: ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego oraz ustawy zmieniającej ustawę o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego i ustawę o związkach zawodowych,

2/ projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego,

z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 496) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Marię Karasińską-Fendler, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Janinowej Julie Ministrów,

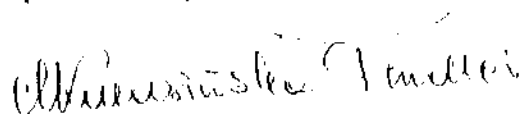
W związku z przedstawionym projektem ustawy i rozporządzenia (pismo nr RM-10-84-98), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Art. 222 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską stanowi, że problematyka własności pozostaje poza obrębem kompetencji Wspólnot, znajdując się w domenie reżimów prawnych państw członkowskich. W europejskim porządku prawnym każde państwo ma obowiązek zagwarantowania przestrzegania prawa własności. Zwrot majątku utraconego

przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego jest sytuacją, która zgodnie z art. 222 TWE, pozostaje w domenie zainteresowań praw krajowych państw członkowskich Unii Europejskiej, o ile nie stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami prawa wspólnotowego. Przedłożone regulacje nie naruszają zasad prawa wspólnotowego.

W konkluzji stwierdzam, że przedłożone projekty nie są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,



Do uprzejmej wiadomości:

Pani Elżbieta Sobótka

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Pracy i Polityki Socjalnej

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW
z dnia 1998 r.

w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego

Na podstawie art. 3⁶ ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz.U. z 1996 r. Nr 143, poz. 661, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i z 1998 r. Nr poz.) zarządza się, co następuje:

- § 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa bez bliższego określenia o:
- 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz.U. z 1996 r. Nr 143, poz. 661, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i z 1998 r. Nr , poz.),
 - 2) uprawnionym - rozumie się przez to związek zawodowy lub organizację społeczną uprawnioną do otrzymania kwoty stanowiącej różnicę lub nadpłatę, o których mowa odpowiednio w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy wymienionej w pkt 1, albo inny podmiot, który nabył prawo do otrzymania tej kwoty,
 - 3) orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej - rozumie się przez to ostateczne orzeczenie tej Komisji, z którego wynika zobowiązanie Skarbu Państwa.
- § 2.1. Wojewodowie właściwi w sprawach, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5

ustawy, prowadzą ewidencję zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.

2. W ewidencji wskazuje się:
 - 1) nazwę uprawnionego i jego adres,
 - 2) wysokość zobowiązania Skarbu Państwa określoną w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej,
 - 3) informację o dotrzymaniu lub niedotrzymaniu terminu zgłoszenia wyboru formy kompensaty określonej w art.3² ust.1 ustawy, przewidzianego w art.3² ust.4 ustawy,
 - 4) formę kompensaty zgłoszoną przez uprawnionego (§ 3),
 - 5) formę, w której nastąpiło uregulowanie zobowiązania Skarbu Państwa i jego ostateczną wartość z uwzględnieniem należnych odsetek ustawowych, a w przypadku kompensaty w formie przeniesienia prawa do nieruchomości także dane, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 1.

3. Ewidencja podlega aktualizacji w miarę realizacji zobowiązań Skarbu Państwa.

§ 3.1. Z zastrzeżeniem ust.4 uprawniony składa wojewodzie właściwemu w sprawach, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy, pisemne zgłoszenie wyboru formy kompensaty zobowiązań Skarbu Państwa spośród form wymienionych w art. 3² ust.1 ustawy. Zgłoszenie powinno zawierać:

- 1) nazwę uprawnionego i jego adres, a także:
- 2) kwotę różnicy między kwotą należną uprawnionemu na podstawie art. 2 ust. 3 i ust. 3a oraz art. 3 ustawy, a kwotą, którą związek zawodowy (organizacja społeczna) jest obowiązany zwrócić na podstawie art. 3¹ ust. 1-3 ustawy albo kwotę nadpłaty nad kwotę wynikającą z art. 3¹ ust.1-3 ustawy,
- 3) wskazanie wybranej przez uprawnionego formy kompensowania kwoty, o której mowa w pkt 2,
- 4) w przypadku wyboru kompensaty w formie przeniesienia praw do składnika mienia Skarbu Państwa lub gminy (związku komunalnego) wskazanie, czy wybór dotyczy kompensaty w formie przeniesienia

praw do nieruchomości, lub (i) ruchomości,

- 5) w przypadku wyboru kompensaty w formie obligacji, o których mowa w art. 3² ust. 1 pkt 2 ustawy, rachunek papierów wartościowych, na który mają zostać przekazane obligacje. Jeżeli uprawniony nie posiada takiego rachunku w dniu zgłoszenia wyboru, obowiązany jest po otwarciu rachunku wskazać go wojewodzie nie później, niż w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia.
2. Jeżeli uprawniony wybiera skompensowanie części zobowiązania Skarbu Państwa, wynikającego z orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej, w formie wskazanej w art. 3² ust. 1 pkt 1 a pozostałej części w formie wskazanej w art. 3² ust. 1 pkt 2 ustawy, w zgłoszeniu wyboru formy kompensaty podaje kwoty obu części zobowiązania.
 3. Do zgłoszenia wyboru formy kompensaty dołącza się orzeczenie Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.
 4. Jeżeli uprawniony wybiera skompensowanie zobowiązania Skarbu Państwa wyłącznie w formie obligacji, nie dokonując zgłoszenia, o którym mowa w ust.1, powinien wskazać właściwemu wojewodzie rachunek papierów wartościowych, o którym mowa w ust.1 pkt 5, nie później niż w terminie przewidzianym dla zgłoszenia w art.3² ust.4 ustawy.
 5. Brak wskazania przez uprawnionego, w terminie określonym w rozporządzeniu, rachunku papierów wartościowych, na który mają być przekazane obligacje, nie powoduje po stronie Skarbu Państwa zwłoki w uregulowaniu zobowiązania w formie obligacji, a także upoważnia właściwego wojewodę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji w celu doprowadzenia do wskazania przez uprawnionego odpowiedniego rachunku papierów wartościowych.

- § 4.1. Wojewodowie przekazują Ministrowi Finansów, nie później niż na dwa miesiące przed upływem każdego z terminów określonych w art. 3² ust. 7 ustawy, imienne wykazy zobowiązań przewidzianych do skompensowania w formie obligacji Skarbu Państwa.
2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, obejmują z zastrzeżeniem ust. 4:
 - 1) nazwę i adres uprawnionego,
 - 2) dane dotyczące rachunku papierów wartościowych uprawnionego, na który mają zostać przekazane obligacje,
 - 3) kwotę zobowiązania podlegającego kompensowaniu w formie obligacji z uwzględnieniem kwoty odsetek ustawowych, naliczonych do dnia upływu terminu uregulowania zobowiązań wskazanego w art. 3² ust. 7 ustawy, wyrażoną w pełnych 100 złotych,
 - 4) kwotę pozostałą do uregulowania w gotówce.
 3. Wzór wykazu, o którym mowa w ust. 1 określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
 4. Jeżeli przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, wojewoda nie ma informacji o rachunku papierów wartościowych, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, przekazuje dane dotyczące rachunku Ministrowi Finansów niezwłocznie po ich otrzymaniu od uprawnionego.
 5. Do wykazów, o których mowa w ust. 1, dołącza się uwierzytelnione kopie orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej.
 6. Kompensata zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji nastąpi wyłącznie poprzez przekazanie ich na rachunek papierów wartościowych otwarty w ramach umowy o świadczeniu usług brokerskich, wskazany przez uprawnionego do otrzymania obligacji.
 7. Jeżeli kompensata w formie obligacji ma nastąpić na zasadzie art. 3² ust. 6 ustawy albo na zasadzie art. 3² ust. 8 pkt 2 lub pkt 4 ustawy w

związku z brakiem możliwości przedstawienia odpowiednio pierwszej lub drugiej oferty, o których mowa w tych przepisach, wojewoda niezwłocznie wzywa uprawnionego do wskazania rachunku papierów wartościowych, o którym mowa w ust. 5, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

8. Jeżeli Minister Finansów na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 3² ust. 11 ustawy odstąpi od emisji obligacji, o których mowa w art. 3² ust. 1 pkt 2 ustawy, zobowiązanie podlega uregulowaniu w formie gotówkowej w sposób określony w § 7.

§ 5.1. Właściwy wojewoda, w porozumieniu z Ministrem Skarbu Państwa:

- 1) ustala składniki majątkowe stanowiące własność skarbu Państwa na terenie województwa, przeznaczone do kompensowania różnic i nadpłat, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy,
 - 2) ustala, za zgodą właściwych gmin, składniki majątkowe stanowiące własność komunalną, za którą odpłatność pokryje Skarb Państwa, przeznaczone do kompensowania różnic i nadpłat, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy.
2. W miarę dokonywania ustaleń, o których mowa w ust. 1, wojewoda umieszcza informacje o wymienionych wyżej składnikach majątkowych w wykazach przewidzianych odrębnie dla składników majątkowych wymienionych w ust. 1 pkt 1 i dla składników wymienionych w ust. 1 pkt 2. Wymienione wyżej informacje powinny obejmować:
- 1) w przypadku nieruchomości: miejsce położenia, dane dotyczące oznaczenia w księdze wieczystej urządzonej dla nieruchomości lub informację o braku urządzenia księgi wieczystej dla nieruchomości, określenie aktualnego faktycznego i prawnego przeznaczenia nieruchomości oraz wartość według wyceny sporządzonej stosownie do przepisów o dokonywaniu wyceny nieruchomości,

- 2) w przypadku rzeczy ruchomych – nazwę i rodzaj lub typ składnika majątkowego, ilość oraz wartość według wyceny sporządzonej stosownie do przepisów o dokonywaniu wyceny ruchomości oraz wskazanie miejsca ich przechowywania.
3. Wykazy, o których mowa w ust. 2, udostępnia się uprawnionym na ich żądanie.
4. Wykazy, o których mowa w ust. 2, są aktualizowane w miarę regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie przeniesienia praw do składników majątkowych, o których mowa w art. 3² ust. 1 pkt 1 ustawy oraz dokonywania ustaleń, o których mowa w ust. 1.

§ 6.1. Przewidziane w art. 3² ust. 3 i 8 ustawy oferty pierwsza i druga przeniesienia praw do określonego składnika majątkowego, o którym mowa w art. 3² ust. 1 pkt 1 ustawy, wymagają formy pisemnej i powinny zawierać co najmniej:

- 1) w przypadku nieruchomości - informacje wymienione w § 5 ust. 2 pkt 1,
 - 2) w przypadku rzeczy ruchomych – informacje wymienione w § 5 ust. 2 pkt 2,
 - 3) pouczenie o przewidzianym w ustawie terminie ustosunkowania się do oferty oraz o skutkach niedochowania terminu, a w przypadku pierwszej oferty, o której mowa w art. 3² ust. 8 pkt 2 ustawy, także zawiadomienie o braku możliwości złożenia drugiej kolejnej oferty, jeżeli wojewoda nie dysponuje innym, niż wskazany w ofercie, składnikiem majątkowym przeznaczonym do skompensowania zobowiązania Skarbu Państwa.
2. Przewidziane przepisami ust. 1 pkt 3 i art. 3² ust. 8 pkt 2 i 4 ustawy zawiadomienia o braku możliwości przedstawienia oferty, a także przewidziane przepisami art. 3² ust. 8 pkt 3 i 5 ustawy ustosunkowanie się uprawnionego do przedstawionej oferty, wymagają formy pisemnej.

3. Wojewoda może przedstawić w ofertach także składniki majątkowe przeznaczone do kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa nie ujęte w wykazach, o których mowa w § 5 ust. 2-4, jeżeli w dniu przedstawienia oferty dokonane są ustalenia przewidziane w § 5 ust. 1.

§ 7. Wojewodowie właściwi w sprawach, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy, obowiązani na podstawie orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej do uregulowania w imieniu Skarbu Państwa zobowiązań w formie gotówkowej:

- 1) ustalają numer rachunku bankowego właściwego uprawnionego, na który mają być przekazane środki budżetowe na uregulowanie orzeczonych zobowiązań,
- 2) ustalają wysokość należnych odsetek ustawowych od orzeczonych zobowiązań,
- 3) stosownie do przepisów dotyczących zasad i trybu wykonywania budżetu, dokonują przelewu środków budżetowych na rachunki, o których mowa w pkt 1.

§ 8. Wojewodowie właściwi w sprawach, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy, występują z wnioskami o złożenie do depozytu sądowego należności gotówkowej stanowiącej równowartość zobowiązania Skarbu Państwa w okolicznościach określonych w art. 3⁴ ustawy.

§ 9. 1. Wojewodowie przekazują Ministrowi Finansów nie później niż na dwa miesiące przed upływem każdego z kolejnych terminów kompensaty w formie obligacji, określonych w art. 3² ust. 7 ustawy, wykazy zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej wydanych odpowiednio: do dnia 30 listopada 1998 r., w okresie od dnia 1 grudnia 1998 r. do dnia 31 maja 1999 r. oraz po dniu 31 maja 1999 r.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, obejmują:
 - 1) nazwę województwa,

- 2) numer orzeczenia Społecznej Komisji Rewindykacyjnej i datę jego wydania,
 - 3) kwotę orzeczonego zobowiązania, w tym odrębnie kwotę zobowiązania podlegającego uregulowaniu w formie gotówkowej oraz w formie niepieniężnej,
 - 4) datę uregulowania zobowiązania gotówkowego oraz datę uregulowania zobowiązania w formie niepieniężnej,
 - 5) liczbę dni między datą wydania orzeczenia a datą uregulowania zobowiązania gotówkowego oraz (lub) datę uregulowania zobowiązania w formie niepieniężnej,
 - 6) wysokość ustawowych odsetek obowiązujących w danym okresie, która została przyjęta do określenia kwot tych odsetek od kwoty danego zobowiązania,
 - 7) kwotę ustawowych odsetek naliczonych od kwoty zobowiązania gotówkowego oraz (lub) od kwoty zobowiązania w formie niepieniężnej,
 - 8) kwotę spłaconą w gotówce, w tym kwotę przekazaną decyzją Ministra Finansów na spłacenie zobowiązania gotówkowego, oraz kwotę uregulowaną w formie niepieniężnej,
 - 9) kwotę zobowiązania gotówkowego oraz (lub) kwotę zobowiązania w formie niepieniężnej, która pozostaje do uregulowania,
 - 10) przewidywaną datę spłaty pozostałych do uregulowania zobowiązań oraz przewidywaną formę tego uregulowania.
3. Wzór wykazu, o którym mowa w ust. 1 i 2, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 10. 1. Minister Finansów przekazuje Przewodniczącemu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej informacje wojewodów o zobowiązaniach Skarbu Państwa podlegających uregulowaniu w gotówce lub kompensowaniu w formie obligacji.

2. Przewodniczący Społecznej Komisji Rewindykacyjnej po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 1, na podstawie danych znajdujących się w posiadaniu Komisji:
 - 1) sprawdza zgodność zobowiązania wskazanego przez wojewodę z treścią orzeczenia mającego być źródłem danego zobowiązania,
 - 2) sprawdza czy dane orzeczenie nie zostało uchylone, zmienione, albo czy nie stwierdzono jego nieważności w części dotyczącej zobowiązania Skarbu Państwa, a także czy nie nastąpiło wstrzymanie wykonania orzeczenia w części dotyczącej zobowiązania Skarbu Państwa,
 - 3) sprawdza czy dane orzeczenie nie jest przedmiotem postępowania, w którym może dojść do jego uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności w części dotyczącej zobowiązania Skarbu Państwa.
3. Przewodniczący Społecznej Komisji Rewindykacyjnej przedstawia Ministrowi Finansów w formie zaświadczenia wyniki postępowania sprawdzającego, o którym mowa w ust. 2, w terminie nie przekraczającym 7 dni od dnia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1.

- § 11. 1. Wojewodowie przedkładają Przewodniczącemu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej do dnia 20 lutego każdego roku ogólną informację za rok poprzedni o stanie i formach realizacji zobowiązań Skarbu Państwa, o których mowa w art. 3¹ ust. 4 i 5 ustawy., na podstawie danych z ewidencji, o której mowa w § 2,
2. Wzór informacji, o której mowa w ust.1, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

WZÓR

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ SKARBU PAŃSTWA, WYNIKAJĄCYCH Z ORZECZEŃ SPOŁECZNEJ KOMISJI REWINDYKACYJNEJ, PODLEGAJĄCYCH SKOMPENSOWANIU W FORMIE OBLIGACJI W TERMINIE DO DNIA

Lp.	województwo ²⁾	nazwa i adres uprawnionego do otrzymania obligacji	dane dotyczące rachunku papierów wartościowych uprawniającego, na który mają być przekazane obligacje (w szczególności numer rachunku)	numer orzeczenia	data orzeczenia	kwota zobowiązania do uregulowania w formie obligacji wyrażona w pełnych 100 zł	kwota zobowiązania pozostała do uregulowania w gotówce
	2	3	4	5	6	7	8
1							

Objaśnienia:

¹⁾ należy wpisać odpowiednio: „do dnia 6 maja 1999 r.”, lub „do dnia 5 listopada 1999 r.”, albo „do dnia 8 maja 2000 r.”

²⁾ należy podać nazwę województwa zgodnie ze wskazaniem wojewody w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej

WYKAZ ZOBOWIĄZAŃ SKARBU PAŃSTWA WYNIKAJĄCYCH Z ORZECZEŃ SPOŁECZNEJ KOMISJI
REWINDYKACYJNEJ WYDANYCH¹⁾

Lp	województwo ²⁾	numer orzeczenia	data wydania orzeczenia	kwota orzeczona		data uregulowania zobowiązania gotówkowego	liczba dni między datami z poz. 4 i z poz. 7	zobowiązania w formie gotówkowej				kwota pozostała do spłaty (różnica kwot z poz. 11-12)	
				gotówką	niepieniężnych			Obowiązując a	kwota odsetek od kwoty zobowiązania gotówkowego z poz. 5	suma kwot z poz. 5 i z poz. 10	kwota spłacona gotówką		ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Zobowiązania w formach niepieniężnych										
data uregulowania zobowiązania w formie niepieniężnej	liczba dni między datami z poz. 4 i z poz. 15	obowiązująca w okresie wskazanym w poz. 16 wysokość odsetek ustawowych	kwota odsetek od kwoty zobowiązania w formie niepieniężnej z poz. 6	suma kwot z poz. 6 i z poz. 18	kwota zobowiązania uregulowana w formie niepieniężnej	Forma w jakiej uregulowano kwotę z poz. 20	kwota zobowiązania w formie niepieniężnej pozostała do uregulowania (różnica kwot z poz. 19-20)	przewidywana data uregulowania kwoty z poz. 22	forma w jakiej ma być uregulowana kwota z poz. 22	Uwagi dodatkowe wyjaśnienia
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

Objaśnienia:

1) należy wpisać odpowiednio: „do dnia 30 listopada 1998 r.”, lub „od dnia 1 grudnia 1998 r. do dnia 31 maja 1999 r.”, albo „po dniu 31 maja 1999 r.”

2) należy podać nazwę województwa zgodnie ze wskazaniem wojewody w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej

W Z Ó R

INFORMACJA OGÓLNA ZA ROK

O STANIE I FORMACH REALIZACJI ZOBOWIĄZAŃ SKARBU PAŃSTWA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 3¹ UST. 4 I 5 USTAWY

1. Zobowiązania gotówkowe.

Lp.	województwo ¹⁾	wysokość zobowiązań wynikających z orzeczeń doręczonych do 31 grudnia	odsetki ustawowe od kwoty z poz. 3	kwota spłacona		kwota pozostała do spłacenia
				ogółem	w tym odsetki ustawowe	
1	2	3	4	5	6	7

2. Zobowiązania niepieniężne.

Lp.	województwo ¹⁾	wysokość zobowiązań wynikających z orzeczeń doręczonych do 31 grudnia	odsetki ustawowe od kwoty z poz. 3	wysokość zobowiązań skompensowanych w formie składników mienia państwowego		wysokość zobowiązań skompensowanych w formie składników mienia komunalnego		wysokość zobowiązań skompensowanych w formie obligacji (lub gotówką ²⁾)		wysokość zobowiązań pozostałych do uregulowania
				ogółem	w tym odsetki ustawowe	ogółem	w tym odsetki ustawowe	ogółem	w tym odsetki ustawowe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Objaśnienia:

1) Należy podać nazwę województwa zgodnie ze wskazaniem wojewody w orzeczeniu Społecznej Komisji Rewindykacyjnej. Jeżeli wskazania we wszystkich orzeczeniach dotyczą tylko wojewody składającego informację, rubryki 1-2 należy pominąć.

2) W przypadku odstąpienia przez Ministra Finansów od emisji obligacji z upoważnienia art. 3² ust. 11 ustawy.

Uzasadnienie

Na mocy art. 3⁶ ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego ... (Dz.U. z 1996 r. Nr 143, poz. 661, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i z 1998 r. Nr ..., poz. ...) Rada Ministrów została zobowiązana do określenia:

- szczegółowych zasad i trybu regulowania zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu różnic lub nadpłat, o których mowa odpowiednio w art. 3¹ ust. 4 i 5 powołanej ustawy, w formach określonych w art. 3² ust. 1 tej ustawy, a w szczególności: treści zgłoszenia wyboru formy kompensaty, formy i zawartości ofert przedstawionych uprawnionym do odszkodowania, ustalania składników majątkowych mienia państwowego lub komunalnego przeznaczonych na kompensowanie zobowiązań Skarbu Państwa oraz przekazywania Ministrowi Finansów informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa przewidzianych do skompensowania w formie obligacji;
- zasad regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie gotówkowej;
- zasad prowadzenia ewidencji zobowiązań Skarbu Państwa, a w szczególności danych podlegających wpisowi do ewidencji oraz obowiązków sprawozdawczych związanych z tą ewidencją.
- zasad współdziałania Ministra Finansów z Przewodniczącym Społecznej Komisji Rewindykacyjnej w zakresie weryfikacji przesyłanych przez wojewodów informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa.

Projektowane rozporządzenie określa w pierwszej kolejności (w § 2) sposób ewidencjonowania wspomnianych zobowiązań Skarbu Państwa, nakładając na właściwych wojewodów, którzy na podstawie art. 3¹ ust. 6 ustawy działają w imieniu Skarbu Państwa, obowiązek prowadzenia i aktualizacji ewidencji i określając dane podlegające wpisowi.

Projektowane rozporządzenie w § 3 określa następnie szczegółowe wymogi co do formy (pisemnej) i zawartości składanych przez uprawnionych zgłoszeń wyboru formy kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa, precyzując te wymogi odrębnie dla zgłoszeń dotyczących kompensaty w formie obligacji (ust. 1 pkt 5) oraz składników majątkowych (ust. 1 pkt 4), a także ustala sposób dokonania zgłoszenia w przypadku, gdy to samo zobowiązanie wobec tego samego uprawnionego ma być z jego woli uregulowane w częściach, w dwu różnych formach (ust. 2). W przypadku, gdy uprawniony wybiera kompensatę w formie obligacji poprzez zaniechanie dokonania zgłoszenia wyboru właściwemu wojewodzie, w § 3 ust. 4 przewiduje się obowiązek wskazania przez uprawnionego rachunku papierów wartościowych, na który mają być przekazane obligacje.

Przepisy § 4 projektu ustalają dalej zasady i tryb postępowania w przypadku regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie obligacji. Ponieważ obligacje przewidziane na ten cel będą miały postać niematerialną, projektowany przepis § 4 ust. 5 stanowi, że kompensata nastąpi wyłącznie poprzez przekazanie obligacji na wskazany przez uprawnionego rachunek papierów wartościowych. W związku z tym w § 3 ust. 1 pkt 4 zobowiązuje się uprawnionego do wskazania takiego rachunku w zgłoszeniu żądającym kompensaty w formie obligacji, a ponadto w § 4 ust. 6 zobowiązuje się właściwego wojewodę do uzyskania informacji o rachunku papierów wartościowych uprawnionego także wtedy, gdy uregulowanie zobowiązań Skarbu Państwa w obligacjach następuje na mocy art. 3² ust. 6 ustawy (w wyniku utraty prawa wyboru formy kompensaty - zaniechania dokonania zgłoszenia wyboru) albo art. 3² ust. 8 pkt 2 lub 4 (w wyniku braku możliwości przedstawienia przez wojewodę odpowiednio pierwszej lub drugiej oferty). W § 3 ust. 1 pkt 5 i w § 4 ust. 6 określono w związku z tym terminy dotyczące poszczególnych czynności zmierzających do ustalenia przez wojewodę rachunku uprawnionego. Ponadto w § 3 ust. 5 upoważnia się wojewodę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji w celu doprowadzenia do wskazania przez uprawnionego odpowiedniego rachunku papierów

wartościowych, jeżeli nie został on wskazany w terminie przewidzianym w rozporządzeniu.

Terminy te mają na celu umożliwienie wojewodom dotrzymania, określonego w § 4 ust. 1, terminu 2 miesięcy przed upływem terminów realizacji zobowiązań w formie obligacji (przewidzianych w art. 3² ust. 7 ustawy) - na przekazanie Ministrowi Finansów wymienionych w § 4 ust. 1 imiennych wykazów zobowiązań Skarbu Państwa, przeznaczonych do skompensowania w formie obligacji (wzór wykazu określa załącznik do rozporządzenia). Termin ten jest konieczny, aby pozostawić Ministrowi Finansów czas niezbędny dla ustalenia ostatecznej kwoty danej emisji obligacji lub ustalenia, że jest ona niecelowa z powodu zbyt niskiej kwoty zgłaszanych zobowiązań i na podjęcie decyzji o ewentualnym odstąpieniu od emisji z upoważnienia art. 3² ust. 11 ustawy. W przypadku dokonania emisji Ministrowi Finansów potrzebny jest nadto czas na przekazanie dyspozycji osobom prowadzącym rachunki papierów wartościowych o przekazaniu na nie obligacji należnych uprawnionym. Przepis § 4 ust. 2 projektu określa, jakie informacje powinny zawierać wspomniane wyżej wykazy.

Przepisy § 5 - 6 projektu rozporządzenia określają zasady i tryb realizacji zobowiązań Skarbu Państwa, w formie składników majątkowych mienia państwowego lub komunalnego. W związku z przepisami ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Urzędzie Ministra Skarbu Państwa, w szczególności dotyczącymi kompetencji i zasad gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, w § 5 ust. 1 projektu zobowiązuje się wojewodów do ustalenia, w porozumieniu z Ministrem Skarbu Państwa, składników majątkowych, które mogą zostać przeznaczone do kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa, wynikających z orzeczeń Społecznej Komisji Rewindykacyjnej. Następnie przepisy § 5 ust. 2 - 4 projektu nakładają na wojewodów obowiązek sporządzania wykazów ustalonych w ten sposób składników oraz określają zakres informacji, jakie powinien obejmować wykaz (ust. 2). Wykazy są aktualizowane na bieżąco (ust. 4) oraz udostępniane uprawnionym na ich żądanie (ust. 3).

Wreszcie § 6 projektu określa szczegółowe wymagania co do treści ofert przedstawionych uprawnionym przez wojewodów, a także szczegółowe zasady postępowania po złożeniu przez wojewodę pierwszej oferty do momentu uregulowania zobowiązania Skarbu Państwa w formie przeniesienia prawa do składnika (składników) majątkowego (majątkowych) mienia państwowego lub komunalnego.

Projektowane rozporządzenie określa także zasady regulowania zobowiązań Skarbu Państwa w formie gotówkowej (§ 7) oraz ustala obowiązek zwrócenia się przez wojewodę do właściwego sądu o zgodę na złożenie do depozytu sądowego nie odebranej przez uprawnionego należności gotówkowej (§ 8).

Wojewodowie mają też obowiązek przekazywania Ministrowi Finansów, na 2 miesiące przed każdym przewidywanym w ustawie terminem emisji obligacji, szczegółowych wykazów zobowiązań Skarbu Państwa, uwzględniających stan realizacji tych zobowiązań (§ 9), a także corocznego ogólnego informowania Przewodniczącego Społecznej Komisji Rewindykacyjnej o stanie i formach realizacji zobowiązań Skarbu Państwa (§ 11). Wzór szczegółowego wykazu zobowiązań oraz wzór ogólnej corocznej informacji o realizacji zobowiązań określają załączniki do rozporządzenia. Powyższe obowiązki sprawozdawcze mają na celu zapewnienie jak najstaranniejszego wykonania zobowiązań Skarbu Państwa oraz ułatwią planowanie wydatków budżetowych, związanych z realizacją przepisów ustawy.

Ponadto w § 10 projektu zobowiązuje się Przewodniczącego Społecznej Komisji Rewindykacyjnej do weryfikowania, na podstawie danych znajdujących się w posiadaniu Komisji, informacji o zobowiązaniach Skarbu Państwa przekazywanych przez wojewodów Ministrowi Finansów. Wprowadzenie tego przepisu ma służyć zmniejszeniu ryzyka wypłacania przez Skarb Państwa nienależnych świadczeń.

Przewidywane skutki finansowe dla budżetu państwa, wynikające z wykonania przepisów projektowanego rozporządzenia, będą związane:

1) z kosztami kancelaryjnymi ewidencjonowania zobowiązań Skarbu Państwa, tworzenia wykazów składników mienia państwowego lub komunalnego, przeznaczonych na kompensowanie tych zobowiązań oraz wykazów zobowiązań przeznaczonych dla Ministra Finansów i informacji ogólnych przeznaczonych dla Ministra Pracy i Polityki Socjalnej. Koszty te nie wymagają odrębnego ustalenia, ponieważ powyższe czynności mieszczą się w ramach bieżącej działalności urzędów wojewódzkich;

2) z kosztami korespondencji (wezwań, zawiadomień i ofert). Można przewidywać wysłanie około 600 zawiadomień o terminach zgłoszeń wyboru formy kompensaty (300 zawiadomień w związku ze sprawami już orzeczonymi i dalszych około 300 zawiadomień w sprawach przewidywanych do końca działalności Społecznej Komisji Rewindykacyjnej), około 300 (tj. w co drugiej załatwianej sprawie) wezwań do wskazania przez uprawnionych rachunków papierów wartościowych oraz około 30 ofert. Razem byłoby to około 930 przesyłek ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru (cena 3,35 zł), co dałoby szacunkową kwotę 3.115,50 zł;

3) z kosztami wycen nieruchomości oraz ruchomości przeznaczanych do kompensowania zobowiązań Skarbu Państwa. Na podstawie informacji przekazanych przez wojewodów aktualnie przewiduje się użycie w ramach kompensat zobowiązań 15 nieruchomości. Można założyć, że do końca działalności Społecznej Komisji Rewindykacyjnej będzie to 25 nieruchomości o zróżnicowanym charakterze (działki zabudowane, niezabudowane), wielkości i wartości, dla których można przyjąć średni jednostkowy koszt przeprowadzenia wyceny w wysokości około 10.000 zł, co łącznie stanowiłoby koszt około 250.000 zł.

Razem skutki finansowe dla budżetu państwa, wynikające z projektowanego rozporządzenia wyraziłyby się szacunkową kwotą 253.115,50 zł.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 8 października 1998 r.

Cena - 2,22 zł + 22% VAT

